

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike.
Inzerati: do 9 petih vrst 4 1 D, od 10—15 petih vrst 4 1 D 50 p, večji inzerati petih vrst 2 D; notice, poslaste, izjave, reklame, preklicji petih vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe besede 75 p.
Popust le pri naročilih od 11 objav naprej. — Inzeratni davek posebej.
Vprašanjem glede inzeratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišče „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Kaniška
ulica št. 5, pritlično. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Kaniška ulica št. 5, I. nadstropje
Telefon št. 34.

Dopise sprajoma le pošiljati in zahtevati frankovane.
Rokopisov se ne vrača.

Posamzne številke:
v Jugoslaviji navadna dal 75 par, nedelja 1 D
v inozemstvu navadna dal 1 D, nedelja 1-25 D
Poštnina plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

V Jugoslaviji:		V inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	D 120—	celoletno	D 210—
polletno	60—	polletno	108—
3 mesečno	30—	3 mesečno	54—
1	10—	1	18—

Pri morebitnem povzemanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnini vedno po nakaznici.
Na vama pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Poročno darilo Italije.

Kot zastopnik italijanskega kralja dospe v Beograd na kraljevo poroko princ de Udine. S seboj ima prinesli najlepše poročno darilo: iskreno prijateljstvo Italije napram Jugoslaviji!

Ko čitaš tako v brzojavkah iz Rima, si maneš oči. Zakaj verjeti ne moreš. In čitaš znova, da je Italija začela resno, lojalno in iskreno kazati voljo za popolni sporazum med sosednjima državama. In minister dr. Krstelj, ki je bil zadnje dni v Rimu, je povedal zagrebški »Riječi«, da ga je sprejel tudi italijanski kralj izredno prijazno in kazal veliko zanimanje za razmere v Jugoslaviji. Italijanski kralj je naglašal, da so prijateljski odnosi potrebni obema državama in se zato morajo ustanoviti. Minister dr. Krstelj je konferiral z zunanjim italijanskim ministrom Schanzerjem, raznimi ministri in državniki ter je prinesel s seboj vero, da ima italijanska vlada resno voljo in resne namene, da se »prejšnje prijateljsko razmerje med državama čim preje vzpostavi«. To naj menda pomenja, da želi postati Italija napram Jugoslaviji prav tako dobra prijateljica, kakor je bila nekdanj napram Srbiji. Zakaj o kakem »prejšnjem« prijateljskem razmerju med Jugoslavijo in Italijo od prejšnjega sem ni govora; nasprotno, Italija se je vedla napram nam vso dobo odkrito sovražno. Rapalska pogodba pomenja za Jugoslavijo težak poraz, konferenca v Portorose neuspeh, a italijanski častniki in italijansko orožje med Albanci očitno sovraženo čin Italije proti Jugoslaviji. Nastopanja fašistov v Trstu, Gorici in Istri ne moremo pozabiti in nas je bolelo tem huje, ker nismo videli nikdar, da bi bila italijanska vlada tista razbojništva in požiganja kaznovala, nikdar da bi bila jugoslovenske preganjance ščitila ter jih odškodnovala, dasi so danes prav tako italijanski državljani. Jugoslovenski preganjanci v Italiji niso uživali niti najprimitivnejše pravice pred zakoni, ki so vendar veljavni za vse državljane enako.

Zdaj, po vseh grozodejstvih italijanskega fašistovstva, italijanskega orožništva in vojaštva ter po nasilnih italijanske civilne uprave na jugoslovenskem, proti vsem razlo-

gom pameti okupiranem ozemlju, po zločinah na Reki in okolici in po nagajivostih v Dalmaciji, zdaj naj se kar čez noč med Jugoslavijo in Italijo »vzpostavi« iskreno prijateljstvo? Jugosloveni smo dobri ljudje, ki radi odpustimo in hitro pozabljamo storjene krivice in prizadete žalitve. Toda na besede nič ne damo. Hočemo dejani! Veselimo se, da je res videti, kakor bi bilo znosnejše razmerje z Italijo na marsu. Angleški ministrski predsednik Lloyd George pa je bil tisti državnik, ki je izpreobrnil italijanskega Savla v Pavla. Tudi to izpreobrnenje se vidi kakor velik čudež, ki nanj sodobnik težko veruje, ako ga ne vidi in ne otipa.

Brzojavke poročajo, da sta se sklenila dva dogovora in dognalo nič manj nego 21 konvencij. Fantastično število pogodb! Toda podpisano še ni nič, nego šele samo parafirano. Za Italijo je parafiral le državni podtajnik Tosti del Valminuta; zato ne vemo, koliko minut velja njegov podpis in je li ne postane v naslednjih minutah situacija zopet drugačna. Zakaj Italija ima izvršno diplomacijo; nedavno smo slišali, da hoče »sodelovati« za sporazum z nami, zdaj kaže »resno, lojalno in iskreno voljo«. Mi prav odkritosrčno želimo, da bi ne bila le volja dobra, a meso še vedno slabo, nego da bi Italija z dejani dokazala nekolebivo svojo voljo, prav radikalno se sporazumeti z nami. Čas je že, da se rapalska pogodba udeleži, da se reši vprašanje Zadra in okolice, da dobi Jugoslavija končno vendar svoje pristanišče Baroš ter da se ustali na Reki red in mir. Minister dr. Krstelj pa sam dvomi, da pojde vse to vzlic dvem dogovorom in 21 konvencijam »gladko!« v primeru nesporazuma — oho! sporazum z nesporazumom! — »ima jugoslovensko - italijanska komisija pravico, pozvati švicarskega predsednika za razsodnika«, pravi minister dr. Krstelj. In tudi na Reki naj komisija »omogoči« povratek konstituant, ki naj prevzame znova vlado. Pitanje je le, če se komisiji ne upro fašisti, ki obojestransko pomoč znova onemogočijo.

Dosedanje italijanske neiskrenosti so krive, da ne moremo kar tako hitro verjeti v italijansko iskro-

no voljo. Vsekakor vsaj upamo, da se nam res obeta olajšanje situacije v našem Primorju. Toda čeprav se do pike pošteno izvrši končno vse, kar nam napovedujejo rimski ter beograjski ter zagrebški telegrami, dosežemo le svoje pravice, izvirajoče iz rapalske pogodbe. In čisto nič več ne! Sosedu, ki drug drugemu več ne škodujeta, se ne žalita in si ne nagajata, zato še nista postala prijatelja. Italijanski kralj in italijanski državniki pa žele, naj bi se ustvarili prijateljski in pristrani odnosi med sosednjima državama. To novo ustanovljeno prijateljstvo naj bi prinesel princ de Udine kralju Aleksandru za poročno vozilo. To bi bilo krasno in koristno za obe stranki. Toda od korektnosti in strpnosti do prijateljstva je še daleč. Če hoče Italija še naše prijateljstvo, va lahko ima: izpolni naj živ-

ljenske zahteve, ki so jih za naše okupirane rojake sporočili slovenski poslanci in župani kralju in kraljici na Krasu in na Goriškem! Skromne so te zahteve. Jugosloveni smo napram Nemcem, Italijanom in Madžarom dosti bolj kavalirski, kakor zahtevajo naši rojaki, da naj bo Italija.

Šele potem, ko se to zgodi, bo mogoče govoriti o možnosti, da vzevete med Jugoslavijo in Italijo odkrito prijateljstvo. Ako prinese princ de Udine v Beograd našemu kralju tako vozilo, se vrne oblagodarien s prijateljstvom kakršnega Italija doslej še ni imela.

Toda mi ne dajemo prijateljstva, da bi ga sami dobili, nego le, če se nam nudi. Ne prodajamo se in ne ponizamo več.

Pismo iz Prage.

31. maja.

Notranja politična situacija se je doslej razjasnila v toliko, da se sedanje zasedanje zaključi brez izprememb v vladi. Kaj bo sledilo po zasedanju, se še danes ne more reči.

Razprava o genovski konferenci je imela številne svetle strani. Za dr. Benešom so stali vsi češki klubi vladne koalicije solidarno. Nemške stranke brez razlike so si nadele veliko rezervno, ki se je javljala zlasti v govorih obeh univerzitetnih profesorjev dr. Kafke in dr. Spine. Tudi dr. Baerana, da opusti svoj namen, poseči v debato, se lahko računa kot plus. Razmerje komunistov do dr. Beneša ostaja sicer obojestransko odklonljivo, ali vrti se to v tako mirnih oblikah. Tudi je pozornosti vredno, da je dr. Šmeral pozval svoje tovariše, da bi ne proizvajali nasilne taktike. Dr. Šmeral je 30. t. m. odobroval v Moskvo, poprej pa je imel dolg razgovor z dr. Benešem. Njegovo potovanje se snajva v odvisnost s protestom proti socializmu, kakor tudi z ureditvijo razmer med našo državo in Rusijo. Sklenjena je sicer formalna pogodba, ali samo začasnega značaja, ker je nušeno v njej na strani vprašanje priznanja sovjetskega režima de iure in vprašanje pravnih in lastninskih razmer češkoslovaških pripad-

nikov, kakor tudi druga vprašanja, katera so izključena s konference v Haagu. Princip največjih prednosti je v pogodbi apliciran v številnih slučajih, da bi se pred definitivno ureditvijo stikov ne postopalo z našimi državljani slabše nego s pripadniki drugih držav. Pogodba obseva pogoje, s katerimi naj se omogoči gospodarski stiki z Rusijo, istočasno pa je bila paragrafarna pogodba z Ukrajino, katere ima enako besedilo. Obe pogodbeni stranki sprejemata važne obveznosti, ki niso brez politične vrednosti. Ta pogodba je dokaz za stremeljenje, da ne smemo zaostati v gospodarskem pogledu za drugimi državami, za Nemčijo, Norveško, Anglijo in Italijo, katere že imajo pogodbe z Rusijo in pa da se omogoči naši eksportni industriji izdatna udeležba na dobavah blaga, potrebne za industrijo, železnice in poljedelstvo. Neizpodbitno je, da se je s to pogodbo umirila napetost med vlado in komunisti.

Druga pridobitev sedanje kampanje je gladkost, s katero so se rešila tekom necelih osmih ur vsa vprašanja o stavki kovinarjev in o gospodarski situaciji sploh. Ne smemo si krivati, da le v tej stvari grozila kriza za koalicijo, ako bi se ne bilo posrečilo doseči kompromis s socialističnimi skupinami. Stavka kovinarjev med tem traja dalje in

kakor se sedaj kaže, ni enotnosti v taboru stavkajočih, marveč se trgajo med seboj in vsa njihova akcija — ki so jo podnetili komunisti — se skonča zanje gotovo neugodnejše, nego ako bi bili sprejeli sedanje pogoje, zlasti 10% znižanje mezd. Tudi pri tej stavki se je pokazalo, da je pritisk gospodarskih sil, ki učinkuje na meze in cene v padajoči smeri, silnejši, nego vstajanje pri razmerah, katere je bil ustvaril vojni čas. Temu pritisku se bodo morali podvreči delavci, pa tudi tovarnarji in zemljodenci.

V nedeljo 4. junija večer odpotuje iz Prage v Beograd k poroki kralja Aleksandra I. ministrski predsednik dr. Beneš v spremstvu legatskega svetnika Jana Masaryka in polkovnika Hoppeja. Prinašajo poročencema dragoceno darilo, umetno izdelano iz češkega stekla. Dr. Beneš gotovo porabi svoje tridnevno bivanje v Beogradu za važna posvetovanja z ministrskim predsednikom Pašičem in romunskimi državniki.

J. K. S.

Od Drave.

V Mariboru, 2. junija.

Nevarnost, na katero opetovano opozarjamo in ki ogroža usodo našega naroda ter ob enem državne interese na severnem obojnem ozemlju, je dvojna naravi. Izraziteje kot drugod v Sloveniji je v tukajšnjem ljudstvu živela skozi stoletja v kri in meo preli avstrijski duh. Ta duh je zamorila še le dolgotrajna vojna s njenimi posledicami. Najlepša se je pokazala na dan prvega praznika našega osvobodjenja, dne 15. decembra 1918., ko je narod od blizu in daleč na okraških vozih, konjih in po v procehjal romal v Maribor, kjer so je pred Narodnim domom prvič in v takem navdušenju tudi zadnjič zbral v tisoce ro armado. Kdor je bil priča, ko so poleg generala Maistrja in govorniki raznih političnih struj toda le eno jugoslovenske misli, lajčki in duhovniki narodu oznanjali vstajenje in novo življenje v svobodni Jugoslaviji, ta je moral biti prepričan, da je v tem slovenskem trenutku stoletja stari avstrijski duh za večno pokopan. To so bili trenutki, kakor jih ni bilo in jih ne bo nikdar več in ki bi bili prav izbrbljeni, baš tu na meji zgradili najjačo jugoslovensko obojno trdnjavo proti zrušenju Avstriji.

Razvoj dogodkov je pokazal, da je nas ta veliki trenutek našel nepripravljene, da je došel vsaj za eno generacijo prerano. Ne fijaske beograjske, nego fijaske naše domače politike je nekopol komaj porojeni jugoslovenski

V kraljevem dvoru na Bledu.

»Evo table! Tod s čolni pristajati je prepovedano.« pravim ljubezni gospoj K., ki me je prepoljala s čolnom.
»Saj še bežim spet!« se mi zasmeje in odveša.

Jaz pa stojim na prepovedanih tleh. Malo višje je lična kapelica. V njej star, kranjski pester oltar, na desni in levi po troje klopi. Vse renovirano, napis slovenski. Po belih peščenih stezicah, med gredicami in zeleno rušo se vzpenjam kvišku. »Vstop prepovedan!« A ignoriram vse, hitim višje, povsod nasadi, drevje, na levi kraljev dvorec s stolpičasto streho na vrhu nje je drog v državnih barvah za barjak.

Kmalu bo plapolala na njem jugoslovenska trobojnica in naznanjala, da živi v dvorcu naš mladi kralj z lepo kraljico!

Quae mutatio rerum! Še nedavno poročno gnezdece Habsburžanke Elizabete, hčerke edinke prestolonaslednika Rudolfa in prestolonaslednice Stefanijske, s knezom Windischgrätzom, v nekaj dneh pa prvo bivšiše kraljevskega zakonskega para kraljevine Jugoslavije! Zgodovina piše najlepše romane...

Hitro stopam okoli graditca. Nikar žive duše. Saj pa je resnično že vse v najlepšem redu. Tu zaslišim iz veže glasove. Mahnem jo k stranskemu vходу, a že mi hiti nasproti orožnik. Aha, sprejeto! Zdaj me nahruli, mar ne znam čitati, mar sam slep, da nisem vi-

del vseh tabel... Toda ne: pričakovali so me! To se pravi, pričakovali so prijatelja Rasta, a prišel sem jaz, ki sem jim tudi dobrodošel.

Orožniški narednik Ušaj je Vipavec, čokat, vesel mož. Da bom znal čitati bolje svojo srečo, mi pove: »Ukaz imam, zavrniti vsakogar, prav vsakogar. Zavrnil sem se že visoko, zelo visoko gospodo, ampak vas, gosp. urednik, sem pričakoval.«

Na pragu se pojavi g. ing. Krall. Takoj je pripravljen, da mi razkaže vse. »Do 1. junija smo morali biti z vsemi deli gotovi,« mi pripoveduje. »In gotovi smo popolnoma! Točni smo.«

In razkaže mi ves parter. Na desni in levi široke in svetle veže je deset prostorov ter klet: telefonska centrala, centralna kurjava, združena s napravami za tople vode po vseh kopelih, umivalnikih in kuhinjo, električna instalacija s signalno napravo, jedilnica za služinčad, shrambe za jedila, na desni velika, belo pobeljena in z belo oljnato barvo popleskana kuhinja z velikim štedilnikom, omarami in mizami. Toda v kuhinji ni prav nič novega ter je ostalo vse, kakor je bilo. Vsako večje župnišče ima takole kuhinjo! Tako so bile torej vse govorice o nezasišanem razkošju te kuhinje grda laž in podlo hujskanje.

»A zdaj pojdemo skozi glavni vhod!« pravi ing. Otahal, ki sem ga našel nad računi in obrskami v eni tistih sobic. Gremo torej okoli ogla in doseemo pred glavni portal. Nad njim je mojster Skružny naslikal jugoslovenski

grb. Petero stopnico, nato ozek vestibul, naravnost široke stopnice, tik na levi pa ozke stopnice za služabništvo. Stopamo po gosposkih stopnicah in smo v zrnatem svetlem predprostorju (Halle), parketiranem, v katerem stoji dvojne starinskih mobilij.

Na levi je obednica z okni v park. Iz treh bivših prostorov so jo priredili. Stene so poslikane a la Gobelin, pohištvo je holandski barok, polirana orehovina, s krasnimi vložki, stoli z rdečimi sedeži, na tleh preproga tkav. Argamankntifer. Kamin iz bele marmornja je krasen, a že star. Vse okueno, a prav nič luksuzno. Lestene lep, no, nič bahaški. Najlejša komada sta kredenci (mala in velika) z intarzijami. Prijazno, solidno.

Poleg je kopalnica z belimi mramornatimi tlomi in z vso opremo. Vse belo. Na steni malo zrcalo.

Nato se vrsto sobe za goste. Najprej moška spalnica s pohištvom biedermeierskega sloga zelenoprogaste prevleke; nato salon z rdečim, nato baročni godbeni salon z belim, svinlenim, modro progastim pohištvom; potem zeleni salon, pa spalnica za damo; tik nje kopalnica in končno soba za spremstvo. Ta soba je zelo preprosta, tla so iz mehkega lesa in pobarvana. Naposled še spalnica za posla. — Vsega skupaj je v mezzaninu 8 sob in dvojne kopalnice ter obednica. Razen obednice, ki ima novo opremo, so vse ostale sobe glede pohištva le renovirane in stene nanovo preplekane. Mobilijar je star, prav okusen, a skromen, čisto meščanski. Preproge

vseokoli argamanske. V godbenem salonu stoji star dober klavir; odtod je izhod na prostorno teraso, kjer se ponuja diven razgled na jezero, otok in Karavanke.

Iz mezzanina stopamo po starem, rahljenem stečaju v I. nadstr. Tu so kraljevi in kraljični prostori: 9 sob in 2 kopalnici. Na levi sta najprej preprosto mebljavni sobici za slugo in tajnika, potem kopalnica (bela s belimi mramornatimi tlomi in opremo kakor spodaj); nato spalnica kraljeva; mahagoni s brončnimi imitacijami, olivnozeleno ripsova svila z gobelenskim vzorci. Peč rujava, lončena, stara. Poleg kraljeva delavnica v chippendale slogu, pohištvo v starem palisandru in s kardinalsko rdečim svinlenim damastom. Tu je pisalna miza, okrogla salonska miza, fotelji, sofa, stoli, omara za knjige in spise, nov lestene in argamanka preproga. Nato sprejemnica. Novo. Barok s svinlenim brokatom lilaste in slaturonene barve, bel kamin in brušen kristalen lestene. Odtod je izhod na pokrito teraso z najlepšim razgledom.

Tik je boudoir kraljice. Slog Louis XV. Vse iz javorja. Svetlomodra svila in bel les v barvi slonove kosti. Zastorji beli, peč bela, tridelno sročalo, pisalna miza, tridelna omara s sročalom za toaleta in perilo. Preproga.

Poleg spalnice kraljice. Isti slog, iste barve. Francoska postelja. Okrogla bela peč. Tik spalnice kopalnica — vse drugo.

Nato dve sobi za dvorno damo in komornico s razgledom v park. Pohištvo staro, renovirano.

Vse sobe kralja in kraljice imajo okna na jezero in planino.

In zopet stopamo kvišku v mansardo. Tu je 8 sob, 1 kopalnica in toaleta za puščnico ali igralnico. Tu so prostori za dežurnega častnika (pisarna in tiskalnica) ter spalnice za služabništvo. Pohištvo staro, renovirano.

Tako je v kraljevem dvorcu na Bledu vse okueno, lepo, prodvsem pa sila prijazno, prijetno domače, a brez najmanjšega razkošja ali celo vsiljive potratnosti. Dvorec nudi vso komoditeto ter je v vsakem pogledu moderno urejen. Tu so renovljen vodovod, električna razsvetljava, telefon, signalni zvončki, centralna kurjava za kopeli, umivalnike in kuhinjo. Po sobah so bo rilo v pešeh, deloma novih belih, deloma starih belih in rujavih. Dvorec s svojo opremo popolnoma odgovarja naravnim okoliščinam gorenskega letovišča.

Za in pred vilo je še okoli 7 ha posestva: naravnega parka, nasadov, gredic, v osadiju celo gozda. Tikoma za vilo je prirejen novov prostor za tenisa. Poti so razširjeni, deloma planirani, posuti s peskom; dovorniki cesti sta široki. Drevje je najrazličnejše: lipa, kostanj, akacija, mecesen, smreka, vrtni gaber, sadno drevje, hrast, španski bezeg ter razno grmovje. Glavna aleja, skozi katero je dovoz, je vseokoli iz lip. Ostran javne ceste so še gospodarska poslopja: v njej stanovanje za oskrbnika, hlev za 7 konj ter dve sobi za po-

Štiti ter izkopati iz kadečih se avstrijskih razvalin staro avstrijsko kraljico, ki danes straši po naših slovenskih gorah in po širnem dravskem polju. Dnešnji pač smemo trditi, da to počast podpira tudi neurejena gospodarska politika. Zato je tu prva nevarnost tem vojač. Druga, v kavalirski svestu je prvo je nevarnost naše narodne nezavednosti, izvirajoče iz naše strankarske razdrobljenosti, na kateri imata največ grobov dve glavni naši stranki.

Demokratski stranki na Stajerskem specialno ob meji je usoda sama ponudila v roku zgodovinsko važno nalogo: kot stranka inteligence v narodnostno najbolj eksponiranih mestih prevzeti vodstvo narodno - gospodarske in narodno - socialne politike, ne po partijsko markiranih stranpotih, nego po javni s pozitivnim delom jasno začrtani poti, vodeči iz mest ven med narod na deželo. Vodilna zvezda na tej poti bi ji morala biti odlična zavest, da treba tu, na meji hraniti edinstvo naroda v vsaj povsod tam, kjer to zahteva višji kot zgolj strankarski, višji skupni narodni in državni interes.

Če bi si bila JDS na Stajerskem že od vsega početka izbrala zgoraj označeno pot, prihranila bi si bila razcepjenost v lastni stranki; izostali bi bili boji s SKS na deželi in z NSS v mestih, boji hčera proti lastni materi.

Stojimo sedaj na razpotju, ali bi se ne dale prvotne napake še popraviti?

Politične vesti.

== Shod demokratske stranke. To nedeljo, dne 4. t. m. se vrši zaupniški shod demokratske stranke v Slovenski Bistrici, na katerem se bo razpravljalo tudi o volitvah v oblastno skupščino. Slovenistovski okraj je pridržen k sresu Maribor, desni breg.

== Iz demokratske stranke. Načelstvo JDS je na svoji sednici 1. t. m. razpravljalo o očitkih, iznešenih v zadnjem času proti ministru Zerkavu. Po obsejni debati konstatira načelstvo soglasno, da nima nič najmanjšega pomena dvomiti o osebnih in političnih poštenostih dr. Zerkava, katerega čisti namen in pošteno delo sta ideje jugoslovenske demokracije mu sledi ko prel zasiguralo popolno zaupanje vseh somišljenikov naše stranke. Načelstvo je odobrilo odsek, ki se je sestavljal na izrecno željo gosp. ministra, da v podrobnem pregledu in ugotovitvi uporabe podpor, danih od Jadranske banke za cilje demokratske stranke. Odsek je svoje delo po večini že izvršil ter ga konča v najbližjih dneh. O rezultatih svojih ugotovitev bo odsek podal javno poročilo.

== Ekspozice o znanosti politiki v narodni skupščini. Na plenarni seji narodne skupščine, ki bo dne 6. t. m., bo ministru znanosti dr. Momčilo Ninč podal podoben ekspozice o znanosti politiki s posebnim ozirom na beneško konferenco in na jugoslovensko - italijanski sporazum glede Zadra in Reke.

== Senzacija brega podlaga. Beogradski »Novi listi« javlja, da so zagrebški komunisti imeli dne 30. t. m. tajno sejo, na kateri so sklenili, da vprisore ob častu kraljeve poroke splošno stavko vsega delavstva. Zdi se, da je ta vest temeljito, ker paš ni verjeti, da bi delavstvo šlo na lim komunističnim voditeljem, ker bi s tem škodovalo samemu sebi. Na drugi strani pa je beogradski »Tribuna« zabeležila vest, da namerava hrvaški blok ob priliki kraljeve poroke prirediti hrupne demonstracije in nemire. To »Tribuna« vest za vrača zagrebški »Obzorje« piše: »Mi poznamo dobro razmere na Hrvaškem in disciplino v hrvaškem bloku, zato lahko jamčimo, da se ne bo nihče niti ganil. Hrvatski blok lahko mirno čaka, ker ve, da bo po poroki konec tega režimca.«

== Radió — Novačani, — apostoli! Naša vasa, ki jo izdaja znani dr. Novačan, mož s ne ravno trdo hrbenostjo, je postala, kakor smo že javili, glasilo Radićev stranke na Slovenskem. Ko je Novačan slezal pod pseudonim Stepan Radić, je le-ta napovedal, da bo postal etalen sodružnik Novačanovega lista. Prvi Radićev članek priložbe četrkovne »Naše vasa«. Naslov temu članku je »Apostoli — ne agitatorji«. Takole piše Stipica Radić v svojem članku: »Naše in tuje gospodske stranke imajo samo agente in agitatorje, toda apostolov nimajo in jih tudi ne morejo imeti. Apostol je lahko samo kmet ali kmetičin. Pri nas je sto in sto kmetov, ki vsakega v torbo gnaj in slanine, sira in kruha in čim več knjižice in časopise, beljačke republikanske stranke in potem grede ne samo v sosedno obdino, okraj in deželo, marveč celo na drugi konec domovine. In kamorkoli pridejo, slepci spregledujejo, gluhi slišijo, hromi hodijo, ker se vsem pripoveduje repu-

le in konjsko opremo; končno garaža za dva avtomobila in eno kočijo. Poslopje je prenovljeno in hlev povsem modern. Tu pa je še druga, nova, le zadnja garaža za 4 avto in tik nje silo skladišče za bencin.

Obširni park je prepleten s poti in stozami, ki se vijajo na vse strani ter se vpenjajo vkreber ponekod prav visoko. Povsod so bele klopi, positne tke, tu pa tam klopi okoli starih košatih orjakov; zlasti pa je krasen prostor nova terasa v parku tik nad jezerom. Obidana s lomljenim kamenjem, ki je maskirano s mahom, leži ta terasa prav nasproti glavnim stopnicam na otoku jezera. Do otoka je jedva 150 m, a terasa je okoli 20 m nad jezersko gladino. Odtod se vidi divno na Karavanke, na Stol, tja na Golico ter se prav dobro razločuje Kadilnikova koča; na levi vidiš novi blejski kolodvor, vrsto novih vil in cel vrsto zelenih hribov.

blikanski evangolij. Kmetaka republika t. j. nova politična vera. Vsaka nova vera ima nove apostole in svoje mučenike. Na Hrvaškem je hvalabogu enih in drugih dovolj. Ima jih, ali jih bo imela gotovo tudi Slovenija. — No, da dva apostola, ki sta drug drugega vredna. Spreminjala sta svoje politično nasranje kakor kameleon svoje barve.

== Slovo nemškega parlamenta od Zgornje Slezije. Nemški parlament je dne 30. maja razpravljalo o ženevski pogodbi, nanašajoči se na nemško - poljski sporazum glede Zgornje Slezije. Zastava na parlamentu so vsele na poldrogu in zbornišna dvorana je bila okrašena s rumeno - belimi deželnimi barvami Zgornje Slezije, zaviti v črni flor. Poslanci iz krajev, ki so pripadli Poljski, so izrekli svoje zadnje pozdrave parlamentu, na kar je odgovoril državni kancelar Wirth zahvaljujoč se jim in obljubljal, da bo Nemčija vedno vzdrževala duševne vezi s svojimi brati, ki so prišli pod tuj jarem. Ženevska pogodba je na to sprejel parlament v vseh treh čitanjih s dvotretjinsko večino, proti glasovom nemških nacionalistov in nemške ljudske stranke.

== Kongres združenj Zveze narodov v Pragi. Na binkoštno nedeljo dne 4. t. m. se odprli v Pragi šesti kongres združenj Zveze narodov. Kongresu bo predsedoval italijanski senator Ruffini. Francijo bodo zastopali prof. Appel, rektor pariške univerze, senator d'Estournelles de Constant, Hennessy i. dr. Anglijo Lady Gladstone, major Davies, Sir W. Dickinson. Nadalje bodo zastopane nastopne države: Češkoslovaška, Švedska, Grška, Nemčija, Avstrija, Madžarska, Japonska in Kitajska.

== Za izpolnitev Zveze narodov. Francosko združenje Zveze narodov v Lyonu je povabilo predsednika kontrolne komisije Zveze narodov, naj predava o genovski konferenci. Georges Noblemaire je poudarjal neizodostne uspehe genovske konferencie napram plodnosnemu delu Zveze narodov. Med drugim se je odločno izrekel za skorajšnji sprejem Nemčije v Zvezo narodov ter izrazil upanje, da bodo pristopile tudi Zedinjene države k Zvezi narodov. Končno je apeliral na francoski narod, naj zaupa delovanju Zveze narodov.

== Polnarec o francoski mirločnosti. Na banketu županov iz okolice Meza je imel Poincaré govor, v katerem je spomnil navzoče na svoje besede ob priliki neke svečanosti pred dvajsetimi leti tik ob meji: Francija želi odkritosrčno mir in ne bo nikdar ničesar storila, da ga moči, toda mir se oboja Francije na pozabo in nezvestobo. Nadalje je izrazil svoje začudenje, kako je mogoče, da hočejo danes govoriti ljudje v inozemstvu različitih mnenj, da je Francija sodegovorna na svetovni vojni. Poincaré je rekel: To kleveto mi zelo lahko ovrhemo, kajti pred vojnjo smo morali naše nemške prijatelje v Alzaciji in Lotaringiji stokrat postaviti pred vrata, ker so od nas pričakovali, da jim obljubimo osvoboditev.

== D'Annunzio in fašisti. D'Annunzio je postal ministrskemu predsedniku pismo, v katerem se opravičuje radi svojih razgovorov s fašisti in inozemskimi socialisti v svrhu pomirjenja med obema strankama. D'Annunzio razgovor s Cičeronom pa je tako razljudil milanske fašiste, da so priobčili izjavo, v kateri priporočajo fašizmu, naj kratkoma ignorirajo njegove zadnje politične akcije.

== Proti nasoknu na rusko cerkev. Glavni odbor pravoslavnega sveteniškega združenja v naši kraljevini je izročil preko patrijarha Dimitrija arhiepiskopu saboru spomenico, v kateri prosijo za intervencijo proti nasoknu Vatikana na rusko pravoslavno cerkev.

UPORABA NOTRANJEGA INVESTICIJSKEGA POSOJILA.

— Beograd, 3. junija. (Izv.) Finančno ministrstvo demantuje poročilo »Tribune« glede uporabe notranjega investicijskega posojila v znesku 500 milijonov dinarjev in ugotavlja, da se je to posojilo porabljalo izključno v svrhe, v katere je bilo določeno in da je to uporabo izrečno odobrili parlamentarni finančni odbor. Dosedaj je bilo od tega posojila uporabljenih 247 milijonov in nekaj nad 717.000 dinarjev. Vse ta znesek je uporabilo, kakor je bilo določeno, železniško ministrstvo, razen enega milijona dinarjev, ki ga je dobilo na razpolago ministrstvo javnih del za zgradbo cest v Primorju. Kar je še ostalo od posojila v znesku 500 milijonov dinarjev, bo se izdalo iz državne blagajne ministrstvu saobračala in ministrstvu gradjevina na način in pod pogoji, ki so predpisani v zakonu.

Ker so instalirane tudi preko drevja električne svetilke, bo ta terasa nedvomno v hladnih večerih ljubno počivališče kraljevske dvojice. Princeza Arsen in Pavel sta bila očarana nad tem prostorom.

Pred vilo, čije fronte krasijo jugoslovenski grbi, so gredice s cvetjem in umetno nasajenim grmovjem ter dragesten vodomet. Vse posestvo je obdano s bujno živo mejo.

K vili spada še kopališče (prav blizu Petrane). Tu so kabine za gospode in dame, dva renovirana, lepa čolna za dvor in lep čoln za osebo. Vse ljub in prijazno.

Vesel sem odhajal. Naša kraljevska dvojica bo imela prijetno letovišče na našem Bledu sredi sloven. naroda. Le po tem in zdravju obdaja njuno vilo. Naj bi jima bil Bled vir najvišje ljubezni in najpoplnejše sreče!

Dr. Henrik Steska:

K zakonu o uradnikih.

III.

Predlog zakona o drž. uslužbenčih ureja posebno prejemke za predsednika ministrskega sveta, za ministre, za pomočnike ministrov, za glavne načelnike ministrstev, dalje za predsednike, podpredsednike in člane drž. sveta, kasacii. sodišča in glavne kontrole, potem za redne univerzitetne profesorje in končno za upravne državne hipotekarne banke in uprave drž. monopolov. Tu se ne loči med osnovnimi in položajnimi plačami, tu ni stopenj za plače in za stanarino in med temi uradniki in ostalimi držav. uslužbenici ni prave notranje zveze. Tudi so nekateri dostojanstveniki omenjeni, ki nikakor ne spadajo pod ta zakon. Predsednik ministrskega sveta, ministri in državni podtajniki (pomočniki) menja ne bo več in bodo njihove funkcije prešle pač na vrhovne načelnike ministrstev) naj se izločijo iz tega zakona. Za nje veljajo v vsakem oziru posebni predpisi. Ostali izmed gor naštetih drž. uradnikov pa se naj uvrstijo v položaje prve kategorije. V ta namen bi se moralo dosedanjemu številu glavnih položajev v I. kategoriji dodati troje položajnih grup. Uvrstitev teh in drugih višjih uradnikov naj bi se izvršila na nastopen način: Uvrstijo se naj v novo prvo položajno grupo: predsednik drž. sveta, kasacijskega sodišča in glavne kontrole; v novo drugo položajno grupo: podpredsednik drž. sveta, kasacijskega sodišča in glavne kontrole; v novo tretjo položajno grupo: člani drž. sveta in glavne kontrole, sodniki kasacijskega sodišča, predsedniki apelacijskega sodišča, predsedniki upravnih sodišč, vrhovni načelniki ministrstev, redni univerzitetni profesorji, ki so bodisi kot redni profesorji bodisi v drugi stroki že 5 let v 4. (po predlogu 1) položaju ali ki so že v drugi lastnosti nahajali v 3 položajni grupi; v novo četrto (v predlogu 1.) položajno grupo: načelniki ministrskih oddelkov, oblastni veliki župani, podpredsedniki apelacijskih in upravnih sodišč, redni univerzitetni profesorji; v novo peto (po predlogu 2.) položajno grupo: podnačelniki ministrskih oddelkov, namestniki oblastnih velikih županov, okrožni načelniki, odnosno podžupani, izredni univerzitetni profesorji, ki so bodisi kot redni profesorji bodisi v drugi stroki že 5 let v 6 (po predlogu 3) položajni grupi ali ki so se že v drugi lastnosti nahajali v 5. položajni grupi; sodniki apelacijskih in upravnih sodišč, predsedniki okrožnih sodišč itd.; v novo šesto (predlogu 3.) položajno grupo: šefi ministrskih odsekov, referentov oblastne uprave, izredni univerzitetni profesorji itd.

Taka uvrstitev bi kolikor toliko odgovarjala dejanskim potrebam in hierarhičnemu sistemu drž. organizacije. Nikakor ne gre, da bi se čin predsednikov apelacijskih in upravnih sodišč, oblastnih velikih županov umetno znižal. Visoko stališče, ki ga zavzemajo apelacijska sodišča v sodni organizaciji, zahteva, da so predsedniki apelacijskih sodišč vsaj v istem rangi kakor sodniki kasacijskega sodišča in kakor redni univerzitetni profesorji. Pri tej priliki bodi omenjeno, da so v bivši kraljevini Srbiji, kakor tudi v bivši avstro-ogrski monarhiji sodniki kasacijskih sodišč bili v nižjem činu od predsednikov apelacijskih sodišč. Isto kar za apelacijsko sodišče, velja tudi za upravno sodišče. V smislu projektiranega zakona o držav. svetu in o upravnih sodiščih bodo upravna sodišča reševala tožbe zoper odloke neposredno pod ministrstvom stoečih upravnih oblastev in zoper odloke samoupravnih jedinic. Rešavala bodo tedaj posebno tožbe zoper prvostančne in drugostančne odloke velikega župana in zoper odloke oblastne samouprave. Stališče upravnega sodišča v organizaciji uprave je tedaj

dokaj visoko in ne gre, da bi predsedniki uprav. sodišč ranžirali daleč pod vsakim držav. svetnikom, vsakim sodnikom kasacijskega sodišča, vsakim članom glavne kontrole in pod vsakim rednim univerzitetnim profesorjem. Predlagana nova razpredelba položajnih grup skuša kolikor mogoče vpoštevati vse te pomisleke in objednem doseči bolj primeren razvrstitev univerzitetnih profesorjev. Nikakor ne gre, da bi n. pr. v Ljubljani imeli okoli 40 rednih univerzitetnih profesorjev, ki bi vsak ranžiral daleč nad predsednikom apelacijskega sodišča, predsednikom upravnega sodišča, oblastnim velikim županom itd. V interesu avtoritete teh važnih drž. uradov je, da imajo njihovi šefi primeren čin v primeru z člani vrhovnih sodišč in z rednimi univerzitetnimi profesorji. Tudi je povsem umestno, da se delajo med rednimi univerzitetnimi profesorji primerne razlike.

Predlagani zakon o uradnikih naj bi veljal vohče za vse državne uslužbenice, v kolikor ni ali z ustavo ali s posebnim zakonom kaj drugega predpisano. Glede napredovanja naj veljajo taki specialni predpisi n. pr. za vse redne sodnike, kakor tudi za člane državnega sveta (vrhovno upravno sodišče) in upravnih sodišč ter za člane glavne kontrole (vrhovno računsko sodišče). Kandidate za taka mesta bodo bodisi vsled ustavnih predpisov, bodisi vsled predpisov projektiranih zakonov o državnem svetu in o upravnih sodiščih ter o organizaciji rednih sodišč, predlagala posebna volilna telesa. Ta volilna telesa bodo sestavljena iz članov višjih sodišč.

Umplivo je, da za člane vseh teh uradov in za redne sodnike sploh veljajo tudi posebni, deloma vže v ustavi predvideni predpisi o stalnosti in neopremestljivosti.

Za državno učiteljstvo morajo veljati glede napredovanja v višje položaje posebne določbe, vendar pa ni treba, da bi se te določbe izdale v posebnem zakonu. Vsebuje jih lahko tudi zakon o drž. uslužbenici. Redni in izredni univerzitetni profesorji se brez težav uvrstijo v zgoraj navedene položaje, univerzitetni docenti (razen honorarnih in privatnih) pa bi se naj uvrstili v dve najnižji glavni funkciji grupi in sicer tako, da bi ob zadostni oceni n. pr. po triletni službi avtomatsko prešli iz najnižjega glavnega položaja v naslednji glavni položaj. Napredovanje za izrednega odnosno za rednega univerzitetnega profesorja pa bi se izvršilo na osnovi predlogov posebnega, iz univerzitetnih profesorjev sestavljenega volilnega telesa, kakoršnjega predvideva zakon o univerzah.

Za ostalo drž. učiteljstvo bodisi da gre za učiteljstvo na občin srednjih šolah, na strokovnih šolah ali na osnovnih šolah, se da tudi brez težav izvesti neko delno časovno napredovanje v višje položajne grupe. Točnega razlikovanja med posamnimi pomožnimi in med posamnimi glavnimi položaji pri tej vrsti drž. uradnikov vohče ni, le z nekaterimi posebe določenimi mesti, kakor z mesti ravnateljev, voditeljev itd. je zvezan poseben položaj. Kadar gre za taka posebna službena mesta, takrat naj bi se mesto razpisalo. V ostalih primerih pa bi se uvedlo časovno napredovanje tudi za napredovanje v višje položaje, a v glavni položaj pač le po prestatem drž. strokovnem izpitu. Kadar je učiteljsko mesto na določenem šolskem zavodu izpraznjeno le tedaj je razpisati in se je pri razpisu ozirati ednole na to, ali je treba izpolniti le pripravljeno mesto ali le pomožno mesto brez drž. strokovnega izpita, ali glavni položaj z drž. strokovnim izpitom. Glede podelitve službenega mesta naj v tem okviru veljajo vohče veljavni predpisi o državnih uslužbenicah.

Pravni vestnik.

Dr. Kremžar:

ALI POROTA RES NI VEČ PRISTOJNA ZA TISKOVNE DELIKTE?

II.

Se en pomislek. Razsodba kasacijskega sodišča izreka, da je višje deželno sodišče kršilo zakon. Ta izrek ne bi bil sam po sebi še nič hudega, zakaj do tega je kasacijsko sodišče upravičeno. Ali razsodba je šla še dalje in višjesodni sklep razveljavila, obdolženec ugovor zavrnila in obtožbo v vsem obsegu dopustila.

S tem ukrepom pa je kasacijsko sodišče svoj delokrog in meje svojih pravic prekoračilo. Postopek o ničnostnih pritožbah v varstvo zakona ureja § 292 kazenskopravnega reda tako-le:

»Ako kasacijsko sodišče najde, da je pritožba osnovana, naj razsodi, da se je v kazenski reči z izpodbijanim sklepom ali z izdano sodbjo zakon prelomil. Ta izrek praviloma nima učinka glede obtožbenca. Ali če je bil obtoženec s tako ničevno sodbjo obsojen v kazni, je kasacijskemu sodišču prosto, ali obtožbenca obtožbo oprostiti ali uporabiti nanj blažji kazenski stavek ali pa po okolnostih ukazati obnovo postopka.«

Torej samo, ako je zakon kršen, sme kasacijsko sodišče praviloma izreči in le izjemoma odrediti obnovo postopka. Pogoj tej izjemi je v zakonu popolnoma jasno določen, ta pogoj je, da je bil obtoženec obsojen v kazni. V našem primeru takega pogoja ni. A. še ni bil obsojen in bog ve, če bo kdaj. Vzgljemo temu pa je kasacijsko sodišče višjesodni sklep tudi razveljavilo in obtožbo dopustilo. In to v očividno škodo obdolženca, kajti njegov položaj pred zbornim sodiščem je brezdomno dosti slabši nego bi bil pred poroto, ki je »brani svobodne besede«, kakor jo označuje Löffler. Na noben način, pravi Lohsing (Oesterr. Strafrecht, str. 691), ne sme obtožbenec stališče po razsodbi kasacijskega sodišča o ničnosti pritožbi v varstvo zakona postati manj ugodno. Samo to je smisel zakona.

Ni mi neznano, da je avstrijsko kasacijsko sodišče ravno tako postopalo. Vendar ta njegova praksa, ki se je iz puhlih razlogov na zakon tako malo ozirala, da je razveljavljala celo oprostilne razsodbe, te prakse, pravim, odlični juristi nikoli niso odobraval. Löffler lo imenuje »grobliche Verletzung des Gesetzes« (Oesterr. Rechtsprechung in Strafsachen, 4. zvezek, str. 160) in Ruff-Gleispach (Oesterr. St. P., 1913, str. 323) piše o njej:

»Der Kassationshof ist es, der hier bei der Ausübung seiner schönsten und höchsten Aufgabe das Gesetz verletzt. Er lässt sich hier vom einzelnen Fall gefangen nehmen und übersieht die Tragweite seiner grundsätzlichen Stellungnahme. Gerade der Kassationshof sollte das nicht. Und wie verschwindend klein sind die vorübergehenden Vorteile, die vielleicht durch die bekämpften Entscheidungen in einzelnen Fällen erreicht werden, gegenüber dem bleibenden Schaden, den es bedeutet, wenn unser höchstes Gericht das Gesetz beiseite schiebt.«

Tožitelj je v obtožnici predlagal, da se bi glavni razpravi pozove neka priča. Glede takih predlogov mora nadsodišče v smislu § 214. kazenskopravnega reda napraviti sklep in ga po § 215. kazenskopravnega reda utemeljiti. (Glej Ruff-Gleispach str. 230, Waser Oer. Z. 1874, št. 77.) V kasacijski razsodbi takega rešenja ni.

Dopisi.

— Iz Slovenjgradca nam pišejo: V lepi mislinski dolini, polni naravnih krasot, med Veliko Kapo in veličastno Urško Goro ležeče, stalo bo naše mesto dne 11. junija t. l. izvanredno slavilo 50letnega obstoja gasilnega društva. Dne 28. julija 1872. se je ustanovila tu prostovoljna požarna brambila pod poglji, kakor so bili isti čas v Avstriji običajni, ko slovenski živelj sploh ni smel priti do veljavne in po požarne brambila iskale vzgledov in smernic v Gradcu in Celovcu. Z našim osvobodjenjem je zasijalo tudi temu društvu solnce svobode. Kmalu po prevratu začetkom leta 1919. zavedali so se trezno misleči in revni člani našega društva kaj hitro svete dolžnosti do svoje mlade domovine, ljubljene Jugoslavije in hipoma, čez noč je postalo naše društvo ob enoglasnem sklepu član slovenske gasilske zveze v Ljubljani. Kar se nam je zdelo Sizičovo delo, izvršilo se je na mah in mirno ter je vplivalo tudi odločilno na naša sosedna društva. Kaj čuda torej, da se prvič v naši domovini pripravila ne le društvo, ampak vse mesto s mrižlico razburjenosti in velikim veseljem na proslavo 50letnice. Odbor, pod vodstvom načelnika tovariša Druskovca, je sestavil raznovrstne odseke, ki so — posebno damski odsek — marljivo in skrbno na delu, da zamorejo ljubim gostom, dragim tovarišem, dokazati bratsko ljubav v naši sredini. Zato prosimo bratska društva, da se udeležijo našega slavlja, naj pokažejo s svojim obiskom, da hočejo pod okriljem naše Jugoslavije nam biti res zvesti tovariši pri skupnem delu v korist, blagor in zaščito človeštva. Tako hočemo utrditi temelji našim — tihim funkcijam in filii kileti iz srca: »Na pomoč!«

— Celjska mesina pilmarna. Celjska pilmarna je bila urejena doslej še po starem sistemu, kar je produkcijo plina zelo podražilo. Občinski odbor je vsled tega lanske jeseni sklenil, da nabavi nove peči, ki intenzivneje izrabljajo premog, vsled česar bo mogoče cene pri plinu znižati. Montera dela so sedaj končana. Ker začne pilmarna prihodnje dni obratovati z novimi pečmi, se občinstvo opozdrila, da vsak nedostatek, ki se bo skoraj gotovo pojavil pri nekaterih strankah, takoj javi mestni pilmarni.

Juljska krajina.

— Iz Gorice. Goriska republikanska »La Liberté« je trdila v nekem svojem članku, priobčenem pred prihodom kraljevske dvojice v Gorico, da Juljska krajina o prihodu noče nič vedeti. Članek je gotovo ljudi tako razburil, da so poiskali urednika v kavarni Garibaldi (nekadaj Caffè Corso) in ga oklofotali. In ker je urednik kavarnarjev sorodnik, so ob enem začeli bojkotirati kavarno Garibaldi in se preesili v bar na nesprotni strani ceste, ki so ga takoj prekrstili v kavarno Vittorio Emanuele III. 8 tem pa zadeva še ni bila končana, marveč je imela svoj epilog v seji občinskega sveta. Inž. Villani, manjšinski občinski svetnik, je bil vloži v prvi seji občinskega sveta, ki je sledila publikaciji navedenega članka, interpelacijo, v kateri je zahteval, da se obzodi

veščina članka. Seja pa, ki se je imela izvršiti par dni pred kraljevim prihodom, je bila nesklepčna, tako, da se o interpelaciji ni moglo sklepati in je bila zato odložena na sejo, ki se je vršila šele 26. maja. Ko je prišla v tej seji interpelacija na dnevni red, je zapan predlagatelj interpelantu, naj jo umakne, češ da je gorjsko prebivalstvo samo dalo s prirediteljem sprejemom kraljevske dvojice odgovor na dotični članek. Odgovor je dal tudi občinski svet, ki se je bil konstituiral v počastni komite. Inž. Villani pa je vztrajal na zahtevi, da se glasuje o interpelaciji. Ostali manjšinski svetniki so ga podpirali, dočim je podžupan prof. Camisil predlagal, naj se preide preko te interpelacije na dnevni red. Ta predlog je bil sprejet s vsemi navzočimi večinskimi glasovi, vsled česar je manjšina v znak protesta zapustila dvorano.

Gospodarstvo.

Beograd, Zagreb in Ljubljana.

V zadnjem času je bilo v različnih jugoslovanskih listih čitati več ali manj zanimiva razmišljanja o naših treh glavnih in prestolnih mestih. Lokalnokomunalne razmere sicer niso nikjer na svojem višku, ker se povsod pojavljajo lokalnopolitične težave. Vendar ti neizbežni pojavi ne morejo oslabiliti, ne morejo zatemniti lepe in interesantne slike hitrega, v pravem ameriškem tempu napredujočega mestnega razvoja in procvita.

Zalibog se ta amerikanizem ne pojavlja povsod enako. Nimamo sicer danes v mislih vesoljne skupine velevažnih naših mest, kakor Cettinja, Sarajeva, Skoplja, Subotice itd. Tudi ta mesta vsa cveto in vsako po svoje vstaja iz vojne groze in prehaia polagoma iz povojnega mrtvila k novemu cvetju. Namen teh kratkih vrst pa je pač gotovo umešten poudarek živahnega dela, živahnega vrenja in trenja, katero opazijo na prvi hip v Beogradu in Zagrebu, ki se pa pri nas v Ljubljani pojavlja žalibog s preskromno ali recimo s prerazvitno živahnostjo, ali pa — s prerazvito zaspanostjo.

Temu vstaj se ne more nihče odtegniti in naj se tako odkritosrčno ljubi našo belo Ljubljano. Saj jo mora ljubiti — s solzami, kakor pravi pesnik, s solzami nad vsemi nesrečami, ki so obstopile v raznih podobah pri raznih prilikah naše glavno mestce. In prav dobro bi se dalo povojno Ljubljano z njenimi občinskimi tragedijami ali — tragikomedijami prispodobiti ubogi revici, ki se je po temnih in nevarnih urah vojne nesreče, vojne umiranja, otresla hipoma vseh dotedanjih spon in vseh težkih spon iz davnih časov in po prestatih vicah povabila v naročje svoje prave, dolgo pričakovane majke Jugoslavije. Pa kratko je bilo to veselje. Kaiti kmalu, prekmalu se je približala in pregnala vse to veselje kruta usoda znanih občinskih volitev in njenih »rezultatov«. In ni se mogla odtlej opomči ta naša prestolnica, ni se mogla pripraviti niti do danes k svojemu pravemu delu, k resničnemu vstajenju. Razburkana valovje političnih strasti se ni dala pomiriti v kljub tolikim in tolikim gospodarskim željam in potrebam, v kljub neizogibni potrebi radikalnega obračuna z množestvili posledicami težav, v kljub nujni potrebi pametnega, pa zopet ne fanatičnega načrta komunalnega dela, popravila in — gospodarstva v obče.

Vojska je vojska. To resnico dandanes vsakdo pozna in prizna. In če se je ta gospodarska razdejavanja, ki se lei v vojnem času nihče ni mogel upirati in upreti, v povojnem času izpremenila vsled znanih fenomenov nekako — če smemo tako reči — v politično razdeljavo, se je s tem nesreča naše uboge Ljubljane le podvojila in končno dospela do sedanje situacije in krize.

Vkljub temu pa ne obupajmo! Bližnja prihodnost mora čimprej s pomočjo vseh iskrenih in pošteno mislečih meščanov donesti Ljubljani gospodarsko odrešenje. Naj kocka pade na levo ali desno, naj se prihodnji žreb in politično žrebanje odloči za Pavla ali Savla, eno je gotovo, da se mora na gospodarskem polju odložiti politično ali bolje rečeno strankarsko kopje, omiliti, če ne izključiti, strankarska zaslepljenost, zavist in neodkritosrčnost, ozkosrčnost in slepota in vse in vsake obsodbe vredne strankarske egoizem in kampanilizem v družbi z nesmiselnim separatizmom in za vsak napredek nevarnim in usodnim defetizmom! — Zavladati mora dobra in poštna volja že hudo naveličanega meščanstva! In jasno bodi vsakomur, ki čita te s množice preveliko odkritosrčnosti pisane vrstice, da si ne prisvajamo nikake vsegomočnosti, da ne stojimo na poveliškem mostičku naše komunalne ladje, od koder bi hoteli jedemu ali drugemu vsiljevati svoje — misli.

Ali ravno tako jasno in odkrito izjavljamo, da nas boli srce in da kakor nas mora vsakega poštnega jugoslovanskega Ljubljancina obiti ista in jednaka bolelost nad vso ljubljansko zgodovino zadnjih časov in mesecev.

In dvakrat, trikrat hujša postane ta bol za naše mesto Ljubljano, če — vzameš v roke beogradske in zagrebške liste in zaslediš in prečitaš v teh, četudi malce pompozniš čla-

kih proslavljanje divnega Zagreba in kraljevega Beograda. Ta naša bol je sicer brez zavisti. Vendar pa nam z neko nepremagljivo silo stli pero v roko, da takoj napišemo in dodamo k Beogradu in Zagrebu tudi še belo Ljubljano. To pa v trdnem prepričanju in s še trdnjšim sklepom, da v tem, kolegiju treh naših prestolic, nočemo zaostati glede urbanalnega razvoja in da hočemo in moramo mi Ljubljanci, četudi mogoče z boli drobnimi, pa doslednimi koraki, bolj polagoma, pa brez vsega strahu slediti kot tretji v tej zvezi obema večjima središčema v kulturnem in političnem oziru. Dobro vemo, da jih v vseh njihujh silah, po drugi strani pa tudi v marsikaterih temnejših ozirih in nevrinah — o čemur si pridržimo odkrito in pogumno besedo za drugič — ne moremo doiti ali doteči. Pa v kljub temu držimo svoj korak in sicer krenak in precej hiter korak! Tudi mi gremo naprej do lenjših ciljev in uspehov, ki jih naše domoljubno delo brez ozira na zahrbtnje razdirače, neplodne hujšake in kričaje brez strahu pred vsakojako kakorkoli obarvano in prevlečeno škodoželjnostjo prei ali slej moramo doseči v prepored in prospeh naše precej oteptane, zmršene, pa vendar še vedno bele Ljubljane!

★ ★ ★

Porze.

— Dunaj, 2. junija. Devtze: Zagreb 41.5450, 41.4050, Beograd 165.58, 165.62, Praga 229.40, 229.60, Curih 225.63, 225.62. Valute: dinarji 165.38, 165.62, češke krone 229.40, 229.60, švicarski franki 224.75, 224.65.

— Berlin, 2. junija. Beograd 380.—, Dunaj 2.45.—, Budimpešta 33.20.—, Praga 526.—, Milen 1415.—, Pariz 21.80.—, London 1212.50.—, Newyork 272.50.—, Curih 5210.—

Sokolstvo.

JUGOSLOVENSKEMU SOKOLSTVU.

Pred letom dni se je odločilo jugoslovansko Sokolstvo, da proslavi 60-letnico Sokolstva s I. jugoslovanskim vsesokolskim zletom, ki naj pokaže uspehe našega tihga dela. Z današnjim dnem, ko ob tekmi za prvenstvo JSS stopajo naši najboljši borci na plan, da pribore našemu delu priznanje, začelja naše slavnosti.

Vse Sokolstvo — do zadnjega člana in članice — je dolžno sebi in jugoslovanskemu narodu, storiti vse, da bo I. jugoslovanski vsesokolski zlet verna slika doseganega sokolskega dela, prepričajoč dokaz izpolnjevanja sokolskih dolžnosti in najlepši odgovor na vse sovražne napade.

Za izvršitev tako odgovorne naloge je potrebno sodelovanje vseh. Dolžne so vse župe, vsa društva in vsi posamezniki sodelovati, da tako z lastnim delom pripomorejo k uspehu vsega zleta.

Zato vas brajce in sestre pozivljamo k skupnemu in vztrajnemu delu. Današnji nastop naših najboljših nam bodi vzpodbuda k vztrajnemu in neomahljivemu delu, ki vede do zmage.

Samo disciplinirane in popolnoma pripravljene vaše vrste zamorejo dati zletu oni veliki pomen, ki ga hočemo doseči.

Skrbite pravočasno za vse priprave, vzbujajte zanimanje za zlet v vseh krogih našega naroda, da pripomorete s tem vsestranskemu uspehu.

Naše slavnosti so pričele in kratka doba, ki nas loči še od zletnih dni, naj bo doba neutrudljivega sokolskega dela.

Z veseljem na delo in na svidenje v beli Ljubljani.

Zdravo!

Staršinstvo Jugoslovanskega Sokolskega Saveza.

Dr. Vladimir Ravnhar starosta. Dr. Riko Fux tajnik.

— Ljubljanski Sokol vadi redovne vaje za svoje člane — netelovadce, ki hočejo nastopati v kroju, v torek dne 6. t. m. ob sedmih zvečer na bivšem dirkališču ob Lattermanovem drevoredu. Pridite vsi! — Zdravo! Prednjački zbor.

— Sokol I. priredi v soboto, dne 3. junija na letnem telovadišču trga Tabor ob 8. uri »Večerni koncerti. I. ena popolni družbi, orkester pod vodstvom br. L. Pahorja. Vstopnina prosta, za okrepčila bo preskrbljeno. S.p.o.r.e.d.: I. del. 1.) I. Dvořák: Vítečki sokolski nohod. 2.) V. Billi: Valse, lento. 3.) I. Strauss: Potpuri iz opere »Nedonice. 4.) V. Parma: Intermezzo iz opere Kae. 5.) C. Millöcker: Lena Polikina — mazurka. 6.) V. Bellini: Potpuri iz opere »Norma. — Odmor. II. del. 7.) J. Fučík: Sanjki ideali — valček. 8.) J. Offenbach: Hoffmannove pripovedke — barcarola. 9.) G. Zerkovitz: Pomladanska pesem. 10.) Smetana: Prodana nevesta. 11.) Carli. Jaz nisem Talianka. — pa tudi ne bom. (Primorska.) 12.) I. Sentis: Dolores — španska koračnica.

— Tekma za prvenstvo Jugoslovanskega Sokolskega Saveza se vrši v nedeljo, dne 4. junija in v ponedeljek, 5. junija na trgu Tabor na telovadišču Sokola I. V slučaju slabega vremena se vrši tekma v telovadnici Ljubljanskega Sokola v Narodnem domu. Ta tekma vella tudi kot izbirna tekma za vrsto, ki se udeležijo mednarodne tekme ob prihodnjem vsesokolskem zletu v Ljubljani. K tekmi se je prijavilo 18 bratov. Vabimo vse brate in sestre, da se udeležijo zanimive tekme v kar največjem številu. Vstopnina: Sedeži na tribunah 10 Din., stojišča 5 Din., naraščaj in deca 1 Din. Vstopnice veljajo za oba dneva. Pozdravni večer tekmovalcev in otvoritev prireditelj vsesokolskega zleta se vrši v ponedeljek, 5. t. m. ob pol. 9. zvečer v dvorani Narodnega doma. Istotam se razglaši rezultat tekme. Pri pozdravnem večeru sodeluje orkester Sokola I. in pevski zbor. Sokoli v kroju. Vstopnina 5 Din. Vabimo brate in sestre, da se tega bratskega sestanka udeležijo v kar največjem številu.

— Društvo za zgradbo sokolskega doma v Šiški priredi na binkoštno nedeljo 4. t. m. veliko vrtno veselico in javno telovadbo sok. društva v Šiški na letnem telovadišču ob Gasilski cesti nasproti ljudske šole. Pri prireditvi sodeluje godba dravske divizije. Za mrzla jedila in dobro kafilico le preskrbljeno v šotorih. Vstopnina 5 din. za osebo, otroci do 10 let v spremstvu staršev prosti. Sedeži pri telovadbi 2 din. K obilni udeležbi vabi odbor.

se udeležijo zanimive tekme v kar največjem številu. Vstopnina: Sedeži na tribunah 10 Din., stojišča 5 Din., naraščaj in deca 1 Din. Vstopnice veljajo za oba dneva. Pozdravni večer tekmovalcev in otvoritev prireditelj vsesokolskega zleta se vrši v ponedeljek, 5. t. m. ob pol. 9. zvečer v dvorani Narodnega doma. Istotam se razglaši rezultat tekme. Pri pozdravnem večeru sodeluje orkester Sokola I. in pevski zbor. Sokoli v kroju. Vstopnina 5 Din. Vabimo brate in sestre, da se tega bratskega sestanka udeležijo v kar največjem številu.

REPERTOIR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

DRAMA.

Sobota, 3. junija: Lilom. C. Nedelja, 4. junija: Petrkove poslednje sanje. Otroška predstava. Začetek popoldne ob 3. izven.

OPERA.

Sobota, 3. junija: Trintychon. B in D. Nedelja, 4. junija: Trovatore. Izven.

Glasbeni vesniki.

— Na svečanem koncertu Muzike Dravske divizijske oblasti, ki se vrši dne 9. t. m. v Unionski dvorani se izvaja med drugim tudi močena sinfonijska skladba Smetanova: »Vltava«. V njej nam skladatelj na prekrasen način riše tek ta najmočnejše češko-nacionalne reke. Skladba je programega značaja ter ima sledečo vsebino: Dva vrelca izvirata v senčnatem Češkem Lesu; eden gorak in žuboreč, drugi hladen in miren. Potoka tečeta v pešteni strugi, združita svoje valčke, ki krasno odsevajo v žarkih jutaneja solnce. Brzi potok postane reka Vltava, ki naraste na svoji poti po češki zemlji v močeno reko. Teče skozi goste gozdove, v katerih se vrši ravnokar vesel lov, nato med ravninami in vasei, kjer obhajajo ravno ženitovanje s petjem in plesom. Po noči se igrajo pri luninem svitu z njenimi srebrnimi valovi vodne sile, dočim odsevala v njih množestvili gradovi, priče nekdanje moči in slave. Reka prvi svoje valove po kataraktih sv. Janeza in si s silo dela pot skozi sotesko v nadaljno široko strugo. Po tej teče nato dalje proti Prazi. Pozdravila častiljivi Višegrad, nato pa se zgubi pred očmi skladatelja. Vstopnice v predprodaji v pisarni Glasbene Matice.

— Vstopnice za koncert Muzike Dravske divizijske oblasti se prodajajo danes v soboto od 10. do 12 in od 3. do 5., na binkoštno nedeljo in ponedeljek se vstopnice ne prodajajo. Od torka, 6. t. m. naprej pa se dobe vsak dan dop. od 9. do 12. in od 3. do 5. v pisarni Glasbene Matice, Gosposka ulica 8. I.

— Slavnostni koncert. Udrženje gledaliških igralcev, mestni odbor Ljubljana, priredi o priliki poroke svojega visokoga pokrovitelja Nj. Vel. kralja Aleksandra I. slavnostni koncert dne 8. junija ob osmih zvečer v opernem gledališču. Sodelujejo vsi prvi solisti opere, in sicer: ga. Thierry-Kavčnikova, ga. Lovčeta, ga. Lewandowska, gdč. Zikova, gdč. Šterkova, gr. Dvornik, Sovilski, Kovač, Romanovski, Zathay, Zupan, kapelnika gg. Balatka. Neffat ter harfistinja gdč. Doubravska. Strogo umetniško izbran spored objavimo v prihodnjih dneh. Opozorjamo slavno občinstvo, da sprejema pisarna Udrženja naročilo vstopnic vsak dan od 3. do 5. dramsko gledališče, pritičje.

— Ravateljstvo konservatorija Glasbene Matice v Ljubljani naznanja, da se vrši na konservatoriju Glasbene Matice koncert sokolske leta 1921/22 državni izpit iz glasbe, in sicer za sledeče glavne predmete: petje, klavir, gosli; poleg teh še drugi k nim pripadajoči stranski predmeti. Pismeni izpit se vrši dne 15. junija, ustni-teoretični dne 30. junija, praktični izpit pa dne 1. julija t. l.; vsi v poslopi Glasbene Matice. Vezova ulica 7. Polg goljenec Glasbene Matice, ki se pripravljajo za državni izpit se priglasi lahko k državnemu izpitu tudi zunanji reflektanti. Prijavitelj sprejema ravateljstvo konservatorija Glasbene Matice do dne 10. t. m. Vlinec za priglasi je priložiti curriculum vitae ter vsa šolska izročila dotičnega.

— Vojni pevski zbor ljubške koračke vojske priredi pod vodstvom g. Seluhina dne 6. t. m. ob pol. 21. v opernem gledališču v Ljubljani koncert. Program: Prvi del: Koračke narodne pesmi. 1. Koračka ljubanskega atamana, uglasbil Kolotilin. 2. »Stranice, uglasbil Kune bas-solo g. Dieald. 3. »Kazakanc. 4. »Molitev kozakov pred bitko, uglasbil Kolotilin. 5. »Nateh-cac, uglasbil Varlamov, solo g. Kuban-ek. 6. »Slonalni marš (Kolotilin). Drugi del: Pokrajinske narodne pesmi: 1. Zanovit Ševčenko, uglasbil Lisenko. 2. »Bandura za tenor, kontra-bas in bas-solo. 3. »Kobzare, uglasbil Davidovski. Tretji del: ruske narodne pesmi: 1. »Vburice. 2. »Tamo dalekoc. 3. »Elegia »Večerni zvon. 4. Serenada. 5. Podnuri Četrti del: Korački ples in živa slika. Vstopnice za koncert prodaja vsak dan ruski akademik v kavarni Zvezdi od 10. do 12. in od 20. do 22. Ta koncert bo za Ljubljano nekaj izrednega, zato smo prepričani, da bo številno posečen.

Dneone vesti.

V Ljubljani 3. junija 1922.

— Naše stališče. Očita se nam z izvestne strani, da smo s priobčenjem letnega poročila o delovanju Jadranske banke imeli namen nastopiti proti jugoslovanski demokratski stranki, odnosno proti njenim funkcionarjem. Tema nasproti izjavljamo: Letno poročilo Jadranske banke je bilo podano javno. V njem se iznašalo očiti protiveč članom demokratske stranke, zlasti proti njenemu predstavniku ministru dr. Žerjavu. Teh očitkov nismo mogli prezreti. S tem pa, da smo jih priobčili, se nikakor nismo hoteli in tudi nismo identifikirali z navedi. Nam je na tem, da se zadeva ni merodajnih mestih in tudi v stranki samu razčisti. Do tistega časa izjavljamo, da nismo v nobeni verjeti, da so ti proti ministru dr. Žerjavu napovedi očitni resnični. Sicer se pa popolnoma strinjamo z dr. Kukanom, da brez istih nobena stranka ne more obstajati. In ravno da brani čisto jugoslovanske demokratske stranke, nismo mogli in smeli prezreti poročila Jadranske banke, ker bi se nas drugače lahko smililo, da hočemo zadevo zatreti.

— V poznih letih »Slovenec« piše, da sem uskočil v smolodolilni tabor, ker imam baš veliko smela za denarne kurnije. Temu nasproti ugotavljam, da imo mesto v politiki sloj ko pri odločilo le ob strani dr. Tavčarja, a katerim sva tudi gledalec morale denarnih kurnij vedno bila ter sva tudi danes popolnoma edina. Dr. Karel Triller.

— Denutacija o priliki kraljeve poroke. Dodatno našemu poročilu o denutaciji mladenk, ki gredo kraljevi dvorci do romunske meje nasproti, poročamo, da je v denutaciji poleg deset Hrvatov in Srbinov, tudi deset Slovencev. Poleg že včeraj imenovanih iz Celja so še sledeči gosnodičje: iz Ljubljane: Ksenija Gosnodičeva, Zdena Majdičeva, Stana Rajterjeva, Fedora Ravnharjeva, Nevenka Štamerjeva, Renata Urbančeva, iz Maribora: N. Glaserjeva in Nikolaia Grasljeva.

— Slavnostna izdaja »Slov. Narod« ob kraljevi poroki. Kakor smo že zabeležili, izide naš list v sredo v proslavo kraljeve poroke v svečani obliki. Izmed avtorjev, ki so prispevali za to številko, naj omenjamo znamenitega francoskega akademika Louisa Legaria, češkoslovaškega ministra Fratiška Staneka, senatoria Vaclava Klofača, znanega češkega pisatelja Josifa Holečka, bivšega ministra Ljubo Jovanovića, vseučiliškega profesorja Pavla Popovića, skladatelja Milivoja Milivojevića itd. Zanimanje za slavnostno izdajo je med občinstvom izredno veliko. Za izdajo in finem nanirju se je priglasi izredno številno naročnikov, da moremo razpolagati samo še s kakšnimi 10—20 izvod. Odlasov za slavnostno številko nam je bilo doslej poslanih toliko, da lahko samo s težavo še sprejmemo nekaj inseratov.

— Vladi k poročnim slavnostim v Beogradu. Dne 7. junija se dostavi na mariborskem glavnem kolodvoru k vlaku št. 43, ki odhaja ob 5/20 en voz za udeležence v Beograd. V Ljubljani, glavni kolodvor, k vlaku št. 42 (odhod 5/40) dva voza: v Zidanem mostu se snopijo ti vagoni v posebni vlak št. 513 drugi del, ki se združi v Zagrebu na državnem kolodvoru s posebnim vlakom šte. 17. Dne 8. t. m. zvečer ob 20/48 povratek udeležnikov iz Beograda s posebnim vlakom št. 18. Prihod v Zagreb ob 11/15 in se prikloni ti vagoni k rednemu vlaku št. 516, odhod 12/46 iz Zagreba. Udeleženci v posebnem vlaku uživajo polovično vozno, to na le takrat, če imajo izjavo od policije ali politične oblasti, da smejo te dni v obče v Beograd. Vozovi za Beograd bodo opremljeni z napisi in naj udeležniki vstopajo samo v te vozeve.

— Poročne svečanosti v Ljubljani. K večeršnjemu našemu poročilu moramo še dostaviti, da se na dan poroke dne 8. junija t. l. ob desetih dopolne vrši tudi v titalni evangelijski cerkvi slovesna služba božja.

— Naše poročilo o poseti italijanske kraljevske družice v Julijki kratko priobčimo dobesedno beogradska »Samouprava«.

— Iz nitičke službe. Ministrstvo prosvete je izročilo predlag, da se mora iz nitičke, ki so dovršili 30 let svoje službe takoj upokojiti in da se nitičkim izpitom zvečest prizna leta veltava kakor zvečestnim izpitom na gimnaziji.

— Iz polične službe. Premišljena sta: okrajni komisar Friderik Vihor od okrajne glavarstva v Slovenjgradu v Mozirje kot vodja politične ekspoziture in okrajni komisar dr. Janko Šiška od politične ekspoziture v Mozirju k okrajnemu glavarstvu v Novem mestu. — Absolvirani pravnik Albin Inhart je smrelet za koncentracne praktičanta v politično pripravljalno službo v področju nekraljevske urave za Slovenijo ter dodatno v službovanje oddelku za potratna zadeva.

— Iz šolske službe. Na ženskem gimnaziju v Ljubljani sta imenovana: za profesorja varovanja dr. Albin Marhar, gimnazij-ki profesor v Ljubljani, in za profes-

sorja dr. Viktor Peterlin, gimnazij-ki profesor v Ljubljani.

— Zdravniška vest. G. dr. Janko Rak, doseđani sekundari v celjski javni bolnici, se je naselil s I. junijem na Ljubnem v Gornjesavinski dolini. Daleč naokrog ni bilo doslej tam nobenega zdravnika.

— Stavka električne železnice, ki je bila napovedana za binkoštno soboto popoldne, odnada, ker je obratno vodstvo podjetja (g. Ing. Toman) na odložen pritisk Zveze jugoslovanskih železničarjev ugodilo glavni zahtevi uslužbencev in povisek za mesec april po 300 K že izplačalo. Ostale zahteve sicer še niso rešene, a uslužbenci zaradi teh le z ozirom na običajno strovo za enkrat ne bodo stavkali. — Zveza jugoslovanskih železničarjev.

— Za Koroško. Oba binkoštna praznika je evdijeni dan za Koroško! Prispevalci!

— Čestá Obec v Ljubljani oznamuje svojim članom, da Československá Obec pro Srbsko v Belehradu přibhlala na účast při svatbě Jeho Veličenstva Krále Alexandra z Jeli Královkou Vlásovi Princessnou Marií 300 osob přislábná Československé národa. Členové naši, kteří budou dít v tu dobu v Belehradu, necht se přibhlit ihned písmenně na adresu Česká Obec v Ljubljani, naž jim budou doručeny zvláštní logotimace, a kterými opatření, oblaší se v Belehradu u pana Jaroslava Strádalá, úředníka tiskárny Pražské dráhy banky.

— Za trgovsko šole. Sestanek staršev, odgovornih namestnikov, diakov trgovskih šol in tehniške srednje šole, zastopnikov trgovske zbornice, društva Industriev in narodnih poslancev, gleda vprašanja našega trgovskega šolstva, nastalega iz pasivne resistance profesorjev je nepričakovano dobro uspel. V nabito polni Prešernovi sobi je vladalo veliko razburjenje, ki se je izražalo v ostrih napadih na malomarnost centralne vlade, zlasti ministra Kumandlija, ki je vkljub vsem mogočim intervencijam konsekvntno odklanja honoriranje nadur. V debati se je izkazalo, da gre tu za usodo 1266 diakov, katerim preti izobčja šolskega leta, ker finančni minister odklanja odsklanja hgažale 23.000 Din potrebna za honoriranje nadur proforskijh zborov na freovski akademiji, dvorazredni trgovski šoli v Ljubljani, Celju, Mariboru in tehniški srednji šoli. Vsa vella za dobo od 1. januarja do 28. junija. Pri tem se je izkazalo, da šole gg. profesorji neomajno na stališču, da ne zanajo s predavanji na svojih zavodih prele, dokler se ugodno ne reši zadeva na prihodnem mestu. Nato je predlagal g. nadrevident Boržnar resolucijo, v kateri se vlada poziva, da naj odobri posrebeli kredit za honoriranje nadur. Resolucija je bila soglasno sprejeta in jo je nastala denutacija roditeljev g. pokrajinskemu namestniku Hribarju in ministru trgovine in industrije, oddelku v Ljubljani. Ob enem se bo ta resolucija s primernim komentarjem dostavila vsem slovenskim poslancom in parlamentarnim klubom, na Katero se apelira, da prisilijo g. ministra financ do izplačila nadur.

— Dobrotnikom Feriálnega Saveza. Zeleni bi natistiti in javiti svojim članom naslove vseh, ki bi bili pripravljeni prenočiti (ali po močnostih nahrantiti) onega člana-feriálca, ki bi se potujoč po domovini, obrnil s to prošnjo na dobronika. Prosimo vse one, ki bi hoteli postati naši dobroniki, naj javijo svoje naslove in svoje obilube: Feriálnemu Savezu, Beograd, II. muška gimnazija.

— Promenadni koncert vojaške godbe se ne vrši na binkoštno nedeljo dopolne v Zvezdi, temveč v Tivoli na prostoru, kjer je razstava psov. Če bi kdo izmed razstavljalcev ne bil dobil po pošti poslanega potrdila, da bi prijavil psa k razstavi, dobi pri vrodu novo potrdilo.

— Nesreče in nezgode. Anton Tofant, enoletni delavčev sin iz Trnovclj pri Celju se je sunil z nekim ostrim predmetom v bko, ki je težko poškodovano. — Ivanka Premrl, šolna deklica iz Tacna je pri igri padla in si zlomila desno nogo. — Reza Struškli, učiteljica iz Roba pri Velikih Lačah je padla z voza in si zlomila levo roko. — Jakov Dvoršak, zidarski delavec v Zgornji Šiški je padel s odra in se precej poškodoval v križu. — Ivan Istenič, 60 letni posestnik iz Dol. Logatec je sekal trlo drevo, ki se je nenadoma razklatlo. Vela je udarila Isteniča po desni roki in mu jo zlomila. — Opekarski delavec Andrej Rozman se je s kolosom zalotil med konje. Pri tem se mu je v žepu razbila steklenica in ga po rebrih nevarno porezala. — Milka Rozman, 9mesčno dete bajtarja iz Mrač pri Smledniku je padla s posteljo in si zlomila desno nogo. — Vsi poškodovanci so bili oddani v bolnico.

— Centralna vnovčevalnica za živo in zaklano živino v Ljubljani prodaja vsako jutro na obeh svojih stojnicah: Prosta stojnica ter stojnica Nakupovalne zadruge prekajeno meso. In sicer: šunko, kare, rebeca, pleče ter šnik po ceni K 84.— za kg.

— Avtomobila zveza Lesce-Bled. Avtomobila prometna d. d. otvori počenšil s 3. junijem t. l. redni avtomobilni promet na progi Lesce-Bled. Avtomobili imajo zvezo z vsemi prihajajočimi in odhajajočimi vlaki.

— Gradbeno podjetje in tehniško pisarno sta otvorila ing. Alojz Hrovat in ing. Albin Černe, avtorizirana civilna inženierja v Ljubljani. Krekov trg 10/L.

— Opozorjamo na današnji oglas tvrdke Minimax, katera izdala svetovno znane natholjšje ročne brigalnice.

—

Telefonska in brzojavna poročila.

KONFLIKT Z BOLGARIJO. VERBALNA NOTA BOLGARJI IN ULTIMATUM Z DOLOČENIM ROKOM.

— Beograd, 3. junija. (Izv.) Včeraj je imel ministrski svet sejo, ki je bila proglašena za tajno. Dasi se o razpravah te tajne seje ne ve ničesar določnega, vendar je v javnosti znano, da je ministrski svet razpravljal v glavnem o dveh vprašanjih: 1.) o energičnih korakih naše vlade proti Bolgarski radi četniški akcije in 2.) o najetju zunanjega državnega posojila.

— Beograd, 3. junija. (Izv.) Kakor je izvedel vaš poročevalec, je naša vlada krepko odločena radi povabilajočih se vpadov makedonskih četnikov v bolgarskega teritorija na

naše ozemlje z najenergičnejšimi sredstvi nastopiti proti Bolgariji.

Poleg verbalne note, ki jo je vlada poslala v Sofijo preko bolgarskega poslanika Todorova, namerava vlada poslati Bolgarski ultimatum z določenim rokom, v katerem bo zahtevala, da bolgarska vlada z vsemi sredstvi iztrebi četniška gnezda v okolici Petriča in Klustendila. Kakor se zatrjuje, bo naša vlada zahtevala, da se dovoli udeležba naših vojnih in civilnih oblasti pri akciji proti četniškim organizacijam na bolgarskem teritoriju.

KOROŠKA VLADA IN SLOVENCI.

— Celovec, 2. junija. (Izvirno.) Koroški deželni zbor je razpravljal o proračunu za leto 1922, ki izkazuje 848 milijonov primanjilja. Proračun je bil sprejet s vsemi glasovi proti slovenskim. V imenu slovenskega prebivalstva je izjavil posl. Vinko Poljanec, da bo glasoval proti proračunu, da da s tem izraza nezadovoljstvo, ki ga goji slovenski prebivalstvo proti deželni vladi, ki ne izpolnjuje pravice, ki ji jih mirovna pogodba priznava slovenski manjšini zlasti na šolskem polju. Slovence, ki ob plebiscitu niso glasovali za Avstrijo, sicer ne bodo omagali sedanega državnega stanja, zahtevajo pa izpolnitev vseh svojih narodnih zahtev, brez katere izpolnitve je vsako sporazumljenje izključeno. Nemškiutar izletchnig je odgovorjal Poljancu ter kazal zapostavljanje Nemcev v Jugoslaviji na šolskem polju. (?) Pred zaključkom zasedanja je na to deželni glavar Oröger odgovoril na interpelacijo o razmerah v bivši plebiscitni coni ter povdarjal, da mora vlada vpoštevat določbe Saintgermainške mirovne pogodbe o zaščiti narodnostnih manjšin. Izrazil je nado, da se bo s pametnim postopanjem in s narodno znanostjostjo posrečilo vzpostaviti tralen mir med slovenskim in nemškim prebivalstvom na Koroškem. Koncem svojega govora je zatrjeval, da bo vlada varovala pravice slovenskega prebivalstva, ki vživa enake pravice kakor Nemci. Nemška večina je to izjavo deželnega glavarja sprejela z ledeno hladnostjo.

POVRATEK NAŠIH DRŽAVNIKOV V BEOGRAD.

— Sarajevo, 2. junija. (Izv.) Danes opoldne se je odpeljal s avtomobilom v Beograd minister zunanjih del dr. Momčilo Ninčić.

— Beograd, 3. junija. (Izv.) Danes opoldne se je vrnil iz Lidža minister zunanjih del dr. Ninčić, ki je bil pri ministrskem predsedniku Pašiću, da mu referira o zadnji fazi pogajanj z Italijo in o sporazumu, ki ga je končno sklenil minister dr. Krstelj. Ministrski predsednik Nikola Pašić se vrne iz kopališča Lidže v Beograd v nedeljo 4. t. m.

VPRAŠANJE NAŠEGA ZUNAJNJE POSOLILA.

— Beograd, 3. junija. (Izv.) Na včerajšnji seji ministrskega sveta se je razpravljalo tudi vprašanje zunanjega državnega posojila. V nasprotju s poročili raznih listov, da to vprašanje na včerajšnji seji ministrskega sveta še ni bilo rešeno in da se je sklenilo na predlog ministra financ dr. Kumanudija pozvati Hagardnov skupino, naj predloži svoje pogoje, se z dobro poučene strani patriarha, da je ministrski svet v načelu sprejel ponudbo Blerove skupine za najetje posojila v znesku 100 milijonov dolarjev in da je bil finančni minister dr. Kumanudi pooblaščen, da to posojilo definitivno zaključi in podpiše. Pogodba o zaključku tega posojila bo danes ali jutri podpisana. Uradno se ta vest ni potrdila.

STAVKA V RUDNIKU VRBNIK.

— Beograd, 3. junija. (Izvirno.) V rudniku Vrbnik je izbruhnila stavka Ministrstvo za šume in rube odločilo posebno komisijo, da prouči razmere v rudniku in ugotovi vzroke štrajka.

PROTEST REŠKEGA PREDSEDNIKA ZANELLE

— Kraljevica, 3. junija. (Izvirno.) Predsednik reške neodvisne države prof. Zanelle je poslal jugoslovski in italijanski vladi protest, v katerem pravi med drugim: »Protestiram z vso odločnostjo proti potrditvam s službene italijanske strani, da sem zastrupal odnose med Jugoslavijo in Italijo. Ta vest je neistinita in ima edino ta namen, da bi prikrila tuje grehe. Ugovarjam proti takemu načinu uradne polemike. Tekom prihodnjega tedna obelodani reška vlada

rdečo knjigo Zanelle. Reška vlada je poslala ta protest vsem ital. listom zlasti onim, ki podtikajo reški vladi, da je izmisllila in razširila vest o spopadu med italijanskimi in jugoslovenskimi graničnimi četami pri Kastvu.

POINCARÉ O POLOŽAJU.

— Pariz, 2. junija. (Izvirno.) Odgovarjajoč na interpelacijo o zunanji politiki je imel ministrski predsednik Poincaré v parlamentu obširen govor, v katerem je označil stališče francoske vlade v vseh političnih vprašanjih. Z ozirom na izvršene atentate na francoske volake v Zgornji Šleziji je povdarjal, da bo Francija dvomila o resni volji Nemčije za vzpostavitev trajnega mira vse dotle, dokler ne bo Nemčija sodelovala pri izsleditvi krivcev teh atentatov. Razpravljajoč o genovski konferenci je ministrski predsednik naglašal, da je bila Francija vznemirjena, ki je računala s možnostjo, da bi zavezniški spravi v razpravo revizijo mirovnih pogodb. Končno se je francoski vladi posrečilo, da je dobila garancije, da Nemčija ni mogla sprotiti na konferenci vprašanja o reparacijah, razorožitvi in reviziji mirovnih pogodb. Vsa ta vprašanja se izročijo Zvezi narodov. Govoreč o pogodbah med Rusijo in Nemčijo je Poincaré izrazil mnenje, da ta pogodba nasprotuje versailski mirovni pogodbi in da bi lahko zaprl vrata na konferenci tako Rusiji kakor Nemčiji, ako bi se Francija ne pridružila najkonkretniji akciji v tem vprašanju. Glede nove konference v Haagu je ministrski premier izjavil, da se francoska vlada v tem pogledu ne smatra za vezano in da bo svojo udeležbo na tej novi politični udeležbi odklonila, ako se je ne bodo udeležile ameriške Združene države. O pogajanjih s sovjetsko Rusijo je Poincaré kazal na bojevitost razpoloženje v Moskvi, ki silno vzemirja države male antante. Zato je treba, da zahtevajo zavezniški vsa potrebna jamstva, preden dovoli sovjetski vladi kakršenkoli denarni kredit. Koncem svojega govora je ministrski predsednik s posebnim povdorkom izjavil, da so odnosi Francije napram mali antanti čim bolj prijetni in da je prav dobro razmerje tudi med Francijo in Anglijo.

S FRANCIO IN ZAVEZNIKI V MIRU IN VOJNI.

— Pariz, 2. junija. (Izv.) Dne 1. junija se je tu sestala mednarodna trgovska konferenca. Parlamentarne delegacije vseh držav so se poklonile ob grobu francoskega vojaka in delegat naše države dr. Šumenković je imel na grobu govor, v katerem je povdarjal med drugim: »Za globalni čustvi in s ponosom pozdravljam v imenu parlamentarne delegacije kraljevine SHS slavnega grob francoskega neznanega vojaka, polagajoč nanj skromen venec cvetlic v znak visokega spoštovanja in iskrenega priznanja jugoslovenske parlamentarne delegacije napram si mu plemenite Francije. Na tem mestu sniva večni sen eden izmed onih, ki so dali svoje življenje ne samo za obrambo svoje domovine, marveč tudi za uresničenje in udeleževanje srbsko-hrvatsko-slovenskih narodnih idealov. Ta vojak je eden izmed onih, ki so s svojimi žrtvami doprineali, da je mala Srbija postala velika kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev. S čustvom prijateljstva in ljubezni napram Franciji, s čustvom, ki je preživelo vse najtežje izkušnje, se poklanjam grobu neznanega francoskega vojaka s klicem: »Vsklad s Francijo in za Francijo in zaveznički, vsklad s miru in v vojni!«

VOLITVE V BURŠKI.

— Dunaj, 3. maja. (Izvirno.) Vlada je določila, da se vrše volitve v deželni zbor in narodno skupščino istočasno 18. t. m. Volitve se bodo vršile po proporcionalnem sistemu.

Turistika in šport.

— Slovensko Planinsko Društvo opozarja obiskovalce Golice, da je Spodnja Koča ob izletnih dneh zelo prenapolnjena, in ker turisti dostikrat vso noč prihajajo, je tudi težko vzdržati nočni mir. Zato se priporoča, da posečajo turisti tudi Kadinskih koč na vrhu Golice, kjer je dovolj prostora in kjer bodo lahko udobno prenočevali. Turisti in izletniki pa se splošno opozarjajo na hišni red, po katerem mora biti v planinskih kočah po deseti uri nočni mir in naj tozadevno podpirajo oskrbnike.

— Slovensko planinsko društvo namerja, da se odprti koč na Veliki planini nad Kamnikom na Binkotino nedeljo. Preskrbljeno bo z dobro pijačo in z vsemi potrebnimi jestvinami. Oskrbnica bo gostom gotovo najbolj postrtega. Ker je tam že bujna flora, se ta lahka tura priporoča vsem, ki si želijo razvedrila v lepi planinski okolici z razseznimi razgledi.

— Restavracija ob izhodu iz Vintgarja je odprta in nudi izletnikom vsakovrstna dobra okrepčila ter gorka in mrzla jedila. Da bo dana možnost, dobro postreči, prost vodstvo restavracije večje izletniške družbe, naj vsaj dva dni pred izletom javijo število oseb, ki hočejo imeti kosilo ali zažur. Sedanjim lastnik je opremil v lastni vili v bližini restavracije več sob za tučce, ki imajo vse električno razsvetlavo. V vili je tudi hišna kopel. Vintgar nudi družinam, ki žele poletni čas prebiti v mirnem kraju v neposredni bližini Bleda prijeten oddih. Naslov: »Restavracija Vintgar. Gorje pri Bledu.«

— »Spornik« 9. številka je izšla. Prinaša izredno zanimivo vsebino; posebno opozarjamo na poročilo o zborovanju mednarodnega kongresa za cestni promet. List toplo priporočamo.

Društvene vesti.

— Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani. V sredo, 7. t. m. ob 19. se vrši na dermatol. oddelku splošne bolnice sešatek, na katerem predava profesor ologije na dunalski univerzi dr. Bichl o temi: »Kako vplivajo bolezni labirinta na celotni organizem.« Prosimo g. kolege obilne udeležbe.

— Zveza uradnihških vdov in sirot namerja vsem svojim članicam, da se vrši redna seja dne 7. t. m. Prosi se obilne udeležbe. — Predsednica.

— Klub Primorci namerja, da se radi nepričakovanih zaprek ne bo vršila naznanjena tombola 15. temveč v nedeljo, 18. junija t. l. Srečke za tombolo se dobivajo v trafikah Dunajske ceste 12 in Dolenc, Prešernova ulica ter v družinski sobi Kola jugoslov. sester. Da zadovoljimo radovednost in velikemu interesu občinstva za našo humoristično in dragoceno tombolo, se je odločil klub popisati podrobneje dobitek. Glavni dobitek »Kontrabandar« predloži moža, ustvarjenega iz 30 kg riža, 5 kg kave, obločenega od nog do glave po najnovišji angleški modi, preobločenega s svojo robo. Ves je obliči s smotkami in svačicami, v rokah pa drži poln kovček kontrabande. Med brati je vreden 15.000 K. Za niti stoji »Vrhniški škrtar« (kot il. dobitek) prekaljen v vrhniški tvornici, sestojel iz pristnih domačih gnilaš, pleč, rebre in salam. V rokah ima verigo finih kranjskih klobas. Vreden K 12.000. Ker pa svet brez žensk ne obstoja, zato je tu tudi damska družba »Sladka devica« (il. dobitek). Je elegantno obločena dama po najnovišji modi. Od prozornih nogavic in belih čevlčkov do krasnega klobuka, nagačena s 50 kg sladkorja. V rokah pa drži košaro najfinjših slačic. Cenilo jo na 10.000 K. Široki in dolgi »Gospod Močnik« (IV. dobitek), zarocenec »Sladke device«, kralj vseh pekov, je nasit s 150 kg najfinšje pšenične moke. Glava mu je oprane na s emaliranim »cilindrom«, oborožen je v začetku svoje neveste s metlo, — v služaju dežja imel pa bo — mareljo. Ponuja se za 4000 K. — Vreden je več! Pri vsaki domači procesiji srečamo »Urško na fedrih« (V. dobitek). To po je iz samega testa in iz pšeničnega zdroba. Obločena je po svoji mikavni modi. V rokah ima polno košaro za prazen želodec. Mesto zlate verige si je nadela venec sukanca. Obločena bo s »trika traka« — raznim blagom. Sama pravi, da je vredna 6000 K. — Pri tem žegnaju nastopi tudi slavnostna »Baterija ljubljanskih dobrovoljčkov« (VI. klobola). Masikiran je tako, kot si naši učenci predstavljajo marsovega človeka, na čevljarskem stolčku, nalitega s 80 l pive. Obložen bo s impozantno zbirko najfinšje vinske kaplice in likerjev. Glavo pa mu bodo krasili bujni lasje, iz kojih lahko napravi pridna gospodinja 12 parov nogavic. Vrh te šestih glavnih dobikov je še 70 činkvin po K 400 v denarju. — Dobitki so današnji razmeram zelo hvaležno izbrani, ker se bo »srečnik« lahko siljano obkel, obul, najedel, napil itd. in vse to samo za 6 kron. Nikdo naj ne zamudi te prilike in naj si pravočasno nabavi srečke, ker povpraševanje po njih je že sedaj veliko.

— Pozor! lovcu in stralku! V ponedeljek dne 5. t. m. ob osmih zvečer se vrši v restavraciji hotela »Union« prijateljski sestasek udeležencev vseh treh binkotniških spornih prireditelj, t. j. razstave pavov, razstave rogovja in strelske tekme.

Polzvedbe.

— Zgubila se je vsa denarja 2800 K od pošte Moste čez Kovačovo dvorišče do Palmarnove prodajalne dne 2. junija t. l. Poštenega naidtela se prost, naj vso vrne na upravištvo »Slov. Naroda«, ker je isto zgubila vdova s 6 otroci.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOŠEMSKER.
Odgovorni urednik:
IVAN PODRŽAL.

POZIV *)

Čiščenje, s katerim se je začelo pred javnostjo, treba je pred javnostjo nadaljevati in dovršiti.

V svojem poročilu na občnem zboru Jadranske banke 27. maja t. l. izjavil sem doslovno:

»Upravi našega zavoda je bilo priobčeno, da je bil del dobička iz kupčije s svinčnem namenjen demokrati stranki. Iz knjig zavoda ni razvidno, da bi se bila demokratiška stranka kot taka okoristila s tem denarjem, kar v ostalem potrjuje tudi izrečna izjava blaginika pokrajinske organizacije demokratiške stranke. Dognano pa je, da so ta denar dvignili ožji pristaji politike dr. Žerjave, k čemur sta jim pripomogla gg. A. Praprotnik in dr. J. Kavčnik.«

Preiskujoč razne kupčije, sem naletel med drugim na dva računa pod fiktivnimi imeni:

»Ivan (Jovan) Marković« in »I. Lavrič — Vrhnlka«.

Iz teh računov je bilo dvignjeno skupaj SHSK 3.137.515.20.

Znano mi je, da je v Trstu članom upravnega sveta Jadranske banke priobčil G. Praprotnik, da je Jadranska banka vsled vpliva dr. Žerjave dobila kupčijo s svinčnem, pri kateri bi pač banka morala imeti velik zaslužek, in da je dr. Žerjav izrazil željo, da se za to stavi demokratiški stranki na dispozicijo denarna podpora, nakar se je določil znesek od K 1.000.000— za Jugoslovensko demokratiško stranko.

Toda iz knjig zavoda je razvidno, da bi bila uprava zavoda odobrila v to svrhu kredit od cca K 3.000.000.— komurkoli, pa tudi ne pod navedenimi fiktivnimi imeni. Tudi so člani upravnega sveta izjavili, da jim o teh računih ni absolutno ničesar znanega.

Znano mi je nadalje, da so tudi predsedništvu in blaginiku pokrajinske organizacije demokratiške stranke v Ljubljani bili ti računi, kakor tudi dviganje denarja, nepoznani.

Konstatiram pa, da so doli navedeni gospodje, za katere so dvigali denar tudi njihovi nastavljenici, ožji pristaji politike dr. Žerjave, takozvani »mladini«, kakor je to navedeno v mojem citiranem poročilu od 27. maja t. l.

Iz konta I. Marković so dvigali:				Zalka Korenjak „za tajništvo JDS“, (šifriran Praprotnik),	
s čekom št. 13801	od 4. 1. 1920	K 16.000—		Zalka Korenjak (šif. Kavčnik),	
„ „ „ 13802	5. 1. 1920	3.000—		Zalka Korenjak,	
„ „ „ 13803	9. 1. 1920	1.000—		denar nakazan prof. Voglarju v Mariboru (šif. Kavčnik),	
„ „ „ 13804	12. 1. 1920	50.000—		denar nakazan „Delniški tiskarni“ na njen konto pri Jadranski banki (šif. Kavčnik),	
„ „ „ 13805	12. 1. 1920	100.000—		denar nakazan dr. V. Kukovcu na njegov račun pri ljubljanski kreditni banki v Celju,	
„ „ „ 13806	16. 1. 1920	50.000—			
„ „ „ 13807	anuliran,				
„ „ „ 13808	31. 1. 1920	7.500—		Zalka Korenjak,	
„ „ „ 13809	3. 2. 1920	2.000—		Dr. Klepec,	
„ „ „ 13810	5. 2. 1920	6.000—		Zalka Korenjak,	
„ „ „ 13811	5. 2. 1920	100.000—		Peter Smola, čitač dr. Milko Brezigar (šif. Praprotnik),	
„ „ „ 13812	18. 2. 1920	150.000—		Riko Rozman (šif. Praprotnik),	
„ „ „ 13813	21. 2. 1920	1.000—		Zalka Korenjak,	
„ „ „ 13814	21. 2. 1920	12.000—		denar nakazan dr. Fettiču,	
„ „ „ 13815	1. 3. 1920	4.500—		Zalka Korenjak,	
„ „ „ 13816	12. 3. 1920	1.711.20		Zalka Korenjak (šif. Kavčnik),	
„ „ „ 13817	8. 4. 1920	100.000—		Franc Strus (šif. Praprotnik),	
„ „ „ 13818	23. 4. 1920	300.000—		Švigelj Z. (šif. Praprotnik),	
„ „ „ 13819	18. 5. 1920	365.000—		„ „ „ „	
„ „ „ 13820	31. 5. 1920	200.000—		„ „ „ „	
„ „ „ 13821	17. 6. 1920	15.200—		Švigelj Z.	
„ „ „ 13822	1. 7. 1920	20.000—		čeka ni več v dokumentih,	
„ „ „ 13823	2. 7. 1920	400.000—		Švigelj Z. (šif. Praprotnik),	
„ „ „ 13824	28. 7. 1920	50.000—		Gorjanc (šif. Praprotnik),	
„ „ „ 13825	10. 10. 1920	20.000—		Anica Vivoda (šif. Praprotnik),	
„ „ „ 13826	1. 1. 1920	200.000—		Ivana Ancelju, Zagreb, Staniceva 9.	

Skupaj K 2.174.911.20

Iz konta I. Lavrič so dvigali:				čeka ni več v dokumentih,	
s čekom št. 17801	od 29. 9. 1920	K 300.000—		Anica Vivoda,	
„ „ „ 17802	9. 10. 1920	20.000—		Ljudmila Krštof (šif. Praprotnik)	
„ „ „ 17803	15. 10. 1920	40.000—		brez glra (šif. Praprotnik),	
„ „ „ 17804	30. 10. 1920	30.000—		Anica Vivoda (šif. Praprotnik),	
„ „ „ 17805	4. 11. 1920	10.000—		Birtič (šif. Kavčnik),	
„ „ „ 17806	11. 11. 1920	20.000—		Dr. Lavrenčič (šif. Kavčnik),	
„ „ „ 17807	12. 11. 1920	117.000—		Dr. Pestotnik „ „	
„ „ „ 17808	17. 11. 1920	50.000—		Ljudmila Počkalj (isti rokopiš kakor Ljudmila Krštof, (šifrirano Kavčnik),	
„ „ „ 17809	22. 11. 1920	25.000—		Hudnik (šif. Kavčnik),	
„ „ „ 17810	26. 11. 1920	20.000—		Dr. Lavrenčič (šif. Kavčnik),	
„ „ „ 17811	4. 12. 1920	20.284—		Hudnik	
„ „ „ 17812	7. 12. 1920	49.680—		Dr. Lavrenčič (šif. Kavčnik),	
„ „ „ 17813	16. 12. 1920	30.000—		Dr. Lavrenčič (šif. Kavčnik),	
„ „ „ 17814	27. 12. 1920	14.040—		Dr. Pestotnik (šif. Kavčnik),	
„ „ „ 17815	8. 1. 1921	5.000—		Zalka Korenjak (šif. Kavčnik),	
„ „ „ 17816	26. 1. 1921	20.000—		L. Sila,	
„ „ „ 17817	26. 2. 1921	50.000—		Zalka Korenjak (šif. Kavčnik),	
„ „ „ 17818	12. 3. 1921	6.000—		Anica Vivoda (šif. Kavčnik),	
„ „ „ 17819	1. 4. 1921	11.000—		Vera Pogačnik (šif. Kavčnik),	
„ „ „ 17820	21. 4. 1921	60.000—		Anica Vivoda (šif. Kavčnik),	
„ „ „ 17821	8. 5. 1921	6.000—		Zalka Korenjak (šif. Kavčnik),	
„ „ „ 17822	30. 5. 1921	8.000—		Marija (rodb. ime nečitljivo),	
„ „ „ 17823	11. 6. 1921	50.000—			

Skupaj K 962.604—

Skupaj se je torej dvignilo iz obeh kontov K 3.137.515.20!

Pri pregledovanju računov od strani Jadranske banke je profesor Breznik, ki je kot zaupnik dr. Žerjave pod krivimi imeni Marković in Lavrič vršil dispozicije in podpisoval čke, izjavil na protokol 27. januarja 1922. v Jadranski banki pred pričami med drugim sledeče:

»Od kje se je denar vlagal na ta dva konta, mi ni znano.

Čegava lastnina je bil denar na obeh kontih, mi ni znano; dr. Žerjav me je 1. 1920. kot svojega zaupnika prosil, naj disponiram z zneski na tekočem računu Marković in pazneje na tek. računu Lavrič in sicer z manjšimi zneski po svoji prevdarnosti, z drugimi pa po naročilu dr. Žerjave. Glede konta Lavrič mi je dr. Žerjav rekel, da morem disponirati do K 1.000.000—, glede konta Marković pa do K 2.000.000—.

Dr. Žerjav mi je izjavil, da je denar do teh zneskov na razpolago v strankne svrhe.

Da je bil kdo drugi upravičen disponirati na konto Marković razven mene in kdo je bil dotični, ne vem, tudi ne poznam njegovega ni predloženega rokopa. Vse dvige sem elektrual samo jaz iz obeh kontov, t. j. podpisoval sem čke samo jaz, dvigale pa so denar pri blaginji Jadranske banke s mojo vednostjo različne osebe, v katero svrhu se je denar pač nakazal.

Iz katerih vrov je bil končni debet-saldo krit in sicer na kontu Marković 13. junija 1921., na kontu Lavrič pa 15. junija 1921., to meni ni znano.

* Za vsebino tega spisa je uradno odgovorno, kolikor žoloto nakaz.

Konstatiral sem nadalje, da so bili navedeni računi alimentirani deloma z denarjem, ki je imel pripasti Propagandnemu fondu za Koroško, deloma z denarjem, odvzetim Jadranski banki na nepravilen in prikrit način in sicer nekaj dni predno sem suspendiral generalnega ravatelja g. Praprotnika.

Čudno se mi zdi, da so poslanci, profesorji, učenci, visoki funkcionarji (§ 104 s. k. z.) — sam izbran cvet »mladinske« inteligence — mogli disponirati s tako velikimi zneski in da se pri tem niti niso vprašali, kdo daje denar, s kako pravico in od kod denar prihaja.

Čudno se mi tudi zdi, zakaj se z denarjem disponira pod krivimi imeni, če je ta denar bil namenjen demokratični stranki in zakaj se je to zamočalo predsedništvu in blagajniku stranke, ki so morali zvedeti šele sedaj iz mojega poročila marsikaj, kar se je dogajalo in se dogaja v demokratični stranki.

Iz dokumentov, ki so še v banki, ne morem natančno razvideti, v katere svrhe se je denar porabil. Čudno to ni, ker so sedanji generalni ravatelj Slavenske banke v Zagrebu in sedanji namestnik generalnega ravatelja Slavenske banke v Zagrebu gg. A. Praprotnik in dr. J. Kavčič kot upravitelji Jadranske banke odnesli in uničili na razne načine dokumente in knjige zavoda. Tako je n. pr. g. Praprotnik v noči od 24. na 25. junija lanskega leta in sicer med polnočjo in 2. uro po polnočji vliomil v mojo zaklenjeno pisalno mizo v moji pisarni v Jadranski banki in odnesel iz nje dokumente, kar mi je moral priznati pred člani upravnega sveta Jadranske banke, in kar me je prisililo, da sem dal izmenjati ključavnice na vratih in blagajnah zavoda. Dokumenti so bili odneseni v hišo na vogalu Vegove ulice in Kongresnega trga v Ljubljani.

»Mladini« pripovedujejo, da se je ta denar, za katerega ni vedel niti predsednik niti blagajnik demokratične stranke, vporabil za račun demokratične stranke v politične, kulturne in humanitarne svrhe.

Jaz kot uradni denarnega zavoda — in mislim, da bo topogledno vsa poštena javnost z menoj ene misli — ne morem soglašati s tem, da se sme tuj denar jemati kar tako in da se, če stvar slučajno pride v javnost, kvitira vse z medsebojno zaupnico in s pripovedovanjem, da je šlo to v nacionalne, humanitarne ali druge resnice.

Pozivljam gori navedeno gospodo, da mi javno in detajlirano izkažejo vporabo dvignjenih zneskov zato, da bom mogel z njo urediti ta račun.

Ljubljana, dne 3. junija 1922.

C. Kamenarović
ravnatelj Jadranske banke.

Poslano.*

Kot zastopnik gospoda Avgusta Praprotnika Vas prav vljudno prosim, da blagovolite v svojem cenjenem listu priobiti tole izjavo:

Gospodu Čiro Kamenaroviću, ki je na običnem zboru Jadranske banke očitel gospodu Praprotniku prevare in goljufije pri kupitvah s svincom, sledili so s ponavljanjem teh očitkov tudi časopisi. Ne razmotrivam tukaj dejstva, zakaj ni Jadranska banka, ki je bila po zahtevi gospoda Kamenarovića tudi oškodovana za milijone, sama direktno nastopila bodisi pri civilnem, bodisi pri kazenskem sodišču proti g. Praprotniku, da mu dokaže kot tožitelj ali zasebni udeleženec njegovo krivdo in svojo škodo. Prepustila je apel na sodišče sedaj gospodu Praprotniku, ki je seveda že vložil potrebne predloge pred kazenskim sodiščem. Gospod Praprotnik ima sam največji interes na tem, da se zadeva sedaj pred sodiščem razčisti; z ozirom na to pa opusti vsako polemiziranje s časopisi in opusti za sedaj odgovore v časopisu, ker se s stvarjo bavi sodišče. Na tek preiskave s časopisi-

mi obrambami ne bo vplival, svojo obrambo bo točno in jasno podal pred sodnikom in si tamkaj poiskal zadoščenje za nečuvne obdolžitve goljufij na škodo koroškega ali tehniškega fonda ali pa Jadranske banke.

Ljubljana, dne 2. junija 1922.

Z odličnim spoštovanjem
Dr. Fran Novak.

* Za vsebino tega spisa je urednišvo odgovorno, kolikor določa zakon.

Darila.

Uprava našega lista je prejela za: »Jugoslovensko Matiko«: Golenci in gojenke Jos. Christoforova zasebnega učnega in vzgojevalnega zavoda v Ljubljani darilo Din. 31.05.

— Za »Jugoslovensko Matiko«. Povodom ribske pojedine v narodni restavraciji pri Kolencu v Medvodah so nabrali za »Jugoslovensko Matiko« 813 kron.

— Za »Dečji dom«. Odbor podružnice Slov. Rdečega križa v Kočevju je na svoji seji dne 20. t. m. saglasno sklenil, da se nakaže iz društvenega premo-

ženja za zgradbo »Dečjega in materinskega doma« znesek 5000 K.

— VIII. izkaz zbirke starešinske organizacije za slovensko dijaštvo na Češkem: Skupna svota VII. izkaza 62.610 K. Nadaljni prispevki: po upravitelstvu »Slov. Narod« rodina Jezovnikova v Velenju 100 K, rodina ravatelj Fr. Gerbič v Cerknici 50 K, zbirka profes. zbora v Kranju 400 K, Janko Golob nadučitelj na Raki 40 K, Stefan Praznik, davč. upravitelj v Krškem 40 K, Danilo Pečenko, učitelj na Raki 40 K, Makso Zetter, davč. upravitelj v Krškem 40 K, dr. Simon Dolar prof. v Kranju 140 K, Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani 500 K, posejilnica v Loškem potoku 1.000 K, Benedikt Poniz v Ajdovščini 100 K, lesna industrijska družba Sava v Ljubljani 100.000 K, skupaj 165.000 K. Nadaljni prispevki se hvalježno sprejemajo.

Zaprisega boljševiške rdeče armade.

Šele koncem petega leta svoje vladave je sovjetska gospodarska sklenila, armado zapriseči. To se je zgodilo 1. maja t. l. v Moskvi z veliko parado na Rdečem trgu pred Kremeljem. Od 8. zjutraj so prihajali polki, tako da je bilo končno zbranih blizu 200.000 mož. Vsi so imeli nove uniforme, rdeče hlače, zelene ali sive košulje s tremi rdečimi ali modrimi progami na prsih ter nove čepice. Prišli so diplomate, časnikarji in operaterji filmov, da vidijo prvo vojaško parado boljševikov. Šele ob 11.20 je stopil Trockij iz Kremlja s štabom ter je korakal med ovacijami ljudstva ob frontah polkov. Nato je imel dolgi političen nagovor s tribune. Govoril je počasi, zategnjeno, da ga je lahko vsakdo razumel. Končno je Trockij ukazal svojemu pobočniku, naj da znak, da bo sedaj armada prvič prisegla. Na pobočnikov zamah je zatrobilo 15 trobentačev s fanfarami in zagrmeli so bobni. Nato je zaklical sam Trockij: »Pozivljam vsakega rdečega armijca, da govori za mano glasno besedo prispege! In 200 tisoč grl je ponavljalo za Trockim besedo za besedo. Nato je godba zaigrala internacionalno, grmeli so topovi, z vseh strani so prileteli aeroplani in švigali nad armado, vojaki in ljudstvo pa so vzvikali brez konca in kraja »Ura! Ura!« Potem se je vršilo defiliranje natančno po starem vzorcu. Trockij je pozdravljaj glasno čete vedno z novimi besedami, a čete so takisto glasno odzdravljale. Za vojsko so defilirale še delavske organizacije in uradniški vseh vrst, na čelu vsem pa sovjetski uradniški in uradniške. Šele okoli 3. pop. je bilo parade konec. Boljševiški militarizem avtor opazuje ugotavlja, da je to tako, kakor v monarhič. državah. Samo to je originalno, da štete boljševiška armada tudi ženske batalione ter da morajo defilirati po vojaški tudi državni namestniki. Parada ob 8. zjutraj ob 3. pop. je bila za te lačne žrtve pač strašna muka, tem strašnejša, ker so se morali kazati navdušene. Listi iz Rige

pa poročajo, da ni bila Moskva že dolgo tako vesela. Čudno je le: odkod nove uniforme in čemu take parade v državi, kjer kosi gled med ljudstvom? Ali bi ne bilo bolje, denar in energijo uporabiti za rešitev stradajočih? Ali bi ne bilo pametneje, da bi bilo tistih 200.000 vojakov ter ostalo obdobje namesto defilirajo rajši od 8—3 pop. oralo, vlačilo in sejalo ali sadilo? — Toda bržčas so taki pomisleki buržujsko neumni in reakcionarni.

Raznoterosti.

* Moda za gospode. Vobče so moški glede mode konservativnejši. Izpremembe v obleki so neznatnejše kakor pri ženskah. Pokopana je takozvana »salonska« suknja, zvana tudi »hodna« suknja; nosijo jo le še starejši gospodje, ki modo ignorirajo. Modni gospodje poznajo le štiri vrste obleke: frak, smoking, žaké in sako. Nekateri smatrajo celo frak za odveč ter nosijo vedno smoking ali žaké. V gledališčih in na koncertih so se že pred dvema letoma nosili tudi sako. Danes nosijo modni gospodje le še frake in smokinge, ki sta precej enakovredna. Podnevi se nosita žaké in sako. Sako mora imeti pas na pravem mestu, ne več višje; v ramenih je dosti širok in precej prilagoden telesu. Vendar ni pretesen niti preširok. Reverji so dolgi in ne šilasti. Gumbi ima sako navadno troje. Telovnik ima do šestere gumbov; hlače so dosti široke. Žaké postaja vedno bolj gospodarska stvar. Videti ga je na vseh dnevnih svečanostih, celo na porokah in na dirkah. Modni žaké je precej dolg, tako da segajo škrič izpod kolena. Gumba ima le dva ali celo samo enega. K žakem se nosijo na svečanostih telovniki istega blaga in iste barve; sicer pa tudi telovniki svetle temnosive barve ali fantazijski. Tudi žaké je ali črn ali siv. K žakelu je nositi progaste hlače, a brez »manšete«. Toda vsa moda ne pomaga nič, če se modni mož ne nečuje, če si vsak dan ne čisti nohtov in zob, če se ne brije in striže. Žalibog je videti še toliko moških, ki so v modni obleki, a imajo črne nohte, črne zobe, zaraslo lice, zmrušene lase in razširjeno vonj po starih kvarglih. Najbolj moden mož je oni, ki hubi mlo in vodo; vse drugo je postranskega pomena. Vsaj za pametnega Slovence.

* Srednjeevropski čas na Poljskem. Poljski deželni zbor je sprejel zakonski načrt o uvedbi srednjeevropskega časa pričenši s 1. junijem t. l.

* Veruje v coprnijo. Duševno zaostali ljudi je še dosti na svetu. Celo v Švici. To dni je bil v Appenzellu obsojen neki kmet, ki je trdil, da mu je drug kmet »zagovoril« njegove prašiče, da so poginili. Obdolženec je tožil, a tožnec je pred sodiščem vztrajal pri svoji trditvi, da je oni drugi kmet pravi coprnik, ki zna zagovarjati in ubijati živino s coprnijo. Zaman so dokazovali obtoženco, da govori neumnost. Ni se dal prepričati. Tako se ga obsodili na globlo 200 fr. na povračilo vseh sodnih stroškov ter na plačilo 50 fr. na korist obrokovanemu kmetu. Obsojenec je se-

veda še bolj prepričan, da je oni drugi kmet velik coprnik, ki je zacopral celo učene sodnike! Vse je umrljivo, a nesmrtna je praznovernost.

* Berlinske rotunde. V Berlinu stoje po cestah in trgih, vedno bolj na skritih prostorih, a vendar vidne, hišice, okrogle in dokaj lične, in zvezoji jih rotunde. Vane zahajajo ljudje obeh spolov, a vstajajo v njih le par minut. Za vzdrževanje in upravljanje teh hišic je plačala berlinska občina l. 1921. nič manj nego 5.700.000 mark; dohodki pa so znašali le 1 in mil mark. Letos bi stalo vzdrževanje in popravilje teh rotund še 5 milijonov mark več. Za vsakega posetnika mora občina z danes 3 marke doplačati. V predmestju Wilmersdorf so rotunde zaprli. Zato je predlagal magistrat uvedbo takse 3 ostrma 6 mark ter uporabljanje rotundskih sten za lepake. Ta predlog je izzval v obč. svetu tolik vihar, kakor ga magistrat v Königsstrasse še ni slišal. Zlasti huda je bila obč. svetovalka Reitzenstein, ki se je potegovala za ženske, češ da bi morale plačevati po 6 mark, moški pa le 3 marke. Moške se povsod protežira, dasti lahko več zaslužijo kakor ženske; ženske povsod izkoriščajo in jih hočejo zdati celo po rotundah! Posebej je napadla tučica, ki delajo z dobro valuto domačinom neznosno draginja. Tučci so Berlin spravili na bekaško palico; zato naj se jim podraže vsa takse, na železnica, tramvaju in v rotundah. V nadalnji debati so se levčarji tako razburili, da so zapustili dvorano. Sklenilo se je, izročiti rotunde v nalet ter dovoliti, da se porabijo stene zunaj in znotraj za lepake. Berlin pa se dalje razburja, zakaj rotunde se podraže tako, da bodo porabne le še najboljimi slojem. Ostali si bodo morali pomagati okoli vogla. Tako se godi v nemški republiki. Pri nas le še ni tako hudo.

* Telefonske pristojbine v sovjetski Rusiji. »Trude« priobčuje nove telefonske pristojbine: Za telefonsko uporabo v zasebnih stanovanjih morajo plačati uradniki in delavci, ki so uslužbeni v državnih uradih in podjetjih na leto 50 milijonov rubljev, vsi drugi pa 75 milijonov. Vlade oblasti morajo plačati na leto telefon 75 milijonov rubljev, ako uporabljata telefon celotno, podjetje. Za telefon v posamnih uradih 50 mil. Za sobne pisarne in zdravniški 100 milijonov. Hoteli, restavracije, trgovine, redakcije listov, gledališča, kolodvozi itd. pa morajo plačati na leto 150 milijonov.

Antiseptično, čisteče, osvežujoče, oziljavioče in krepijoče deluje lekarnarja Fellerja prijetno dišeči »Elsafluid«, mnogo močnejši in bolj šil kakor francosko žganje za drgnje, nje rok, nog hrbta in celega telesa, kakor tudi kot kosmetikum za negovanje kože, las in ust, skoz 25 let priljubljen. 3 dvoinate steklenice ali 1špeciialno steklenico z zamo: tom in poštino za 72 kron pošlila Eugen V. Feller, Stubica donja Elsatrg 238. Hrovaško.

Trgovski pomočnik

dober in zanesljiv prodajalec, se sprejme za takojšnji nastop v trgovino mešanega blaga v Marenbergu. Vprašanja na Janko Klum, Slovenjgradec.

Parketne desčice

iz slavonskega hrasta, strošno lepko, lesni cement dobavljamo v vsaki množini najceneje. — L. Jugoslovanska tvornica Bakula Jos. R. Puh, Ljubljana, Gradaška ulica 22, tel. 513.

Kupi se

ali vzame v najem trgovina ali primeren lokal za trgovino z mešanim blagom v Ljubljani ali v okolici Ljubljane. Tudi na deželni ni izključeno s stanovanjem. Ponudbe pod »Trgovina 4150« na upravo Slov. Naroda. 4150

Ženitna ponudba.

Vdova srednjih let, brez otrok, s srednjevelikim nepremičnim premoženjem v Ljubljani, želi v svrhu močnejšega znanja s starejšim gospodom, po možnosti uradnikom, vdovcem. Ponudbe na naslov »Srednja domačnost 4144« na upravo Sl. Naroda. 4144

Lepota

kože, obraza, vratu, rok, tako kakor tudi lep rast las, se morejo samo skozi razumno nego lepote doseči. Tisočera pripoznanja so dospela od vseh dežel sveta za lekarnarja Fellerja:

»ELSA« lično mlečno milo najboljše blago, najfinješe, »milo lepote« 4 kosi z zamotom in poštino 120 K

»ELSA« obrazna pomada

strani vsako nečistost kože sončne pege, zaledance, nabore, itd., naredi kožo mehko rožnato-belo in čisto; 2 porcelanasta lončka z zamotom in poštino 80 kron.

»ELSA« Tancovina pomada za rast las

krepi kožo glave, preprečuje izpadanje, lomljenje in cepanje las, zaprečuje prhut, prerano osivelost itd. 2 porcelanasta lončka z zamotom in poštino 80 kron

Prodajalec

ako naročijo najmanj 12 kosov od ednega predmeta dobijo popust v naravi. Razno: Lično mleko 24 K; bromaz 10 K; najfinješi Hega-puder Dr. Klugera v velikih original. škatuljah 40 K; najfinješi Hega zobni prašek v patent škatuljah 40 K; puder za gospo v vrečkah 8 K; zobni prašek v škatuljah 12 K; vrečkah 8 K; Sachet dišava za perilo 12 K; Schampoon za lase 8 K; rumenilo 12 K; stikov 48 K; najfinješi parfem po 48 in 60 K; močna voda za lase 80 K. Za te razne predmete se zamot in poština posebej računa.

EUGEN V. FELLER, lekarnar, STUBICA donja, Elsa trg 238. Hrvaško.

Šmrekovega čresla

la, letenjskega, suhega, zdrobljenega, potrebujemo za točno dobavo 4 do 6 vagonov. Najcenejše ponudbe na Brača Marton, Vinkovci, trgovina i vlastiti proizvod kože. 4163

Pohištvo:

spalne opreme mahagonijeve, politirane, ter hrastove, masivne, po konkurenčnih cenah. Za blago sejemati 3 leta. Ogleda se lahko tudi ob nedeljah in praznikih dop. I. Andlovic, mizarski mojster, Gosposvetska cesta 13, Kolizej, na dvorišču spodaj. 4169

Strojni risar

več vseh pisarniških in tehničnih del, išče popoldanske službe ev. prevzame tudi delo na dom. Naslov v upravi Sl. Naroda. 4145

Več izurjenih čevljarsh. pomočnikov

na fino šivana dela se sprejme. — Dalje pripravljat (Herrichter in Stepar), samo prva moč. Plača po dogovoru. — Ign. Potočnik, Selenburgova ul. 4, II. dvorišče. 4134

Bele obleke za birmanke

otroške obleke v vseh velikostih, bluze športne in promenačne, damski in otroški predpasniki, perilo za gospode in dame, lastni izdelki v vseh kakovostih kupite po jako nizkih cenah v modni in manufakturni trgovini F in J. GORIČAR, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29. 3981

Prima telečje meso

se bo prodajalo 4152 binkoštno soboto, nedeljo, ponedeljek in torek po znižani ceni 50 do 52 K za kg pri mesarju Aloj. Kocijanu na stojaku v Šolskem dvorcu.

Elektroinženjerje in trg. uradnike

išče velika delniška družba za strojarstvo in elektrotehnično industrijo v Jugoslaviji. Obširne ponu be na upr. Slov. Naroda pod »Inženjer/4012«. 4012

Bukova drva

meterska, suha, se kupijo vsako množino. Ponudbe pod »Bukova drva 4177« na upravo Sl. Nar. 4177

Mannesmannove cevi

za vodovod se kupijo. Premer 120, 150, 175 mm. Ponudbe z navedbo dolžine vsakega premera na upravo Slovenskega Naroda. 4172

Pozor, kapitalisti!

Po nizki ceni se prodasta dve vogelni, najlepši

: hiši :

monumentalni stavbi v Mariboru ob glavni cesti, na prometnem kraju, 3nadstropni in v prav dobrem stanju, 700 m² zazidane ploskve, v pritličju spodobni s 4 do 5 sobami, parketna tla, električna razsvetljava, plin, vodovod itd. Najboljši objekt za spekulacijo! Resni reflektanti naj blagovoliijo vprašati pod »6 milijonov 3906« na upravo Sloven. Naroda. 3906

Prva slovenska tvornica lesenih žaluzij

izdeluje vsakovrstne žaluzije in sprejema vsa v to spadajoča popravila.

Telefon 114. Brzjavlj: Weissbacher, Ljubljana.

Velika hiša

v mestu, dvonadstropna, ozlroma dve hiši z dvema pročeljema, z velikim skladiščem, obokane kleti, se po ugodni ceni prod. Ponudbe pod »Tovarna« na An. zav. Drago Beseljak in drug, Ljubljana, Sodna ulica 5. 4156

Dr. Ing. Miroslav Kasal

oblastveno poverjeni stavbni inženjer in mestni stavbenik

Ljubljana, Gradišče št. 13.

Stavbno podjetje in tehniška pisarna za betonske, železobetonske in vodne zgradbe, arhitekturo in vsakovrstne visoke stavbe.

Izvršitev. — Projektiranje.

Zahvala.

Ob priliki težke izgube, ki nas je zadela s smrtjo naše ljubljene žene, matere odnosno stare matere, gospe

Josipine Vidmar

smo prejeli toliko dokazov in izrazov iskrenega sočustvovanja, da nam je nemogoče zahvaliti se primerno vsem posameznikom posebej. Sprejmite zato vsi prijatelji in znanci, vsa društva in zastopstva našo najtočnejšo zahvalo za vse izraze sočutja.

V LJUBLJANI, dne 1. junija 1922.

Josip Vidmar, soprog.

Dr. ing. Milan Vidmar z redbino, Stane Vidmar z redbino, Joža Vidmar z redbino, Ciril Vidmar sinovi.

Mila Fava roj. Vidmar z redbino, Ivana Škrbinšek roj. Vidmar z redbino, Metoda Vidmar, hčera.

in najbolje.

[illegible]

Autogaraže A. Thaler 20 avtomobilov raznih znamk Ljubljana - Glince 290. naprodaj.

Trgovskega pomočnika
(ali pomočnice)
sprejme takoj **Ivan Globevnik**, trgovina z mešanim blagom v Skočjanu.
3854
Več izurjenih šivilj
(pomočnic) se sprejme takoj proti dobremu plačilu. **Terezija Dulac**, Turjaški trg 2, II. 4038

Oblačilnica za Slovenijo r. z. z o. z. v Ljubljani

priporočila ogled svoje zaloge manufakture
!! Izključno češki izdelki !!

Ravnokar prispeva blago od mnogih čeških tovarn. Prispela je tudi izbrana zaloga damskega blaga od znane brnske tvrdke **Stilassy & Schlesinger**. — Glavno skladišče v „Kresiji“, I. nadst. — Poseben vhod iz Lingarjeve ul. št. 1. — Detajlna prodajalna v Stritarjevi ul. št. 5. Podružnica v Somboru.

Prava turška električno prazna in mleta
kava
zajamčeno popolnoma čista in odlikovana z zlato kolajno, se dobi vsak dan sveža najceneje samo pri tvrdki **Jovo R. Jovanović**, Tuzla (Bosna). Razpošljamo v poštnih zavetkih od 5 kg naprej po povzetju. 4048

Zdravilno kopališče Gleichenberg, Stajersko. - Postaja FELDBACH - Sezona:
Maj — Oktober. Zdravi katere, naduho, emphysem, bolezn srca itd. **Izborni zdravilni pomočnik, Dobra prehrana.**
Slovita vrelca: Konstantinov in Emin. Pojasnila in prospekte daje **Kurkommission Gleichenberg.** 2981

SPALNICE IN JEDILNICE
moderne, kakor tudi kuhinjske oprave imam vedno v zalogi
po najnižjih cenah
MATIJA ANDLOVIC **ZALOGA POHIŠTVA**
3132
Vidovdanška cesta 6.
Obenem pripomnim, da nisem v nikaki trg. zvezi z Andlovicem v Komenskega ul.

Meblovano sobo
ako mogoče s kabinetom in električno razsvetljavo, v sredini mesta, **išče mlad, samostojen in neoznjen trgovec.** Ponudbe pod „CONTINENTAL“ na anončno & reklamno podjetje: **J. Zorman**, Ljubljana, Gledališka ulica 2. 4106

Največji davki
katere plačate vam nastanejo, ako ne gledate na to, kje nakupujete, zgubite denar in imate poleg tega večkrat še sitnosti. Poskusite enkrat z ilustriranim katalogom tvrdke **H. Suttner**, (imetnik **Henri Malro**), Ljubljana št. 3. Ta vam svetuje resnično dobre ure, specialne znamke „IKO“ iz lastne tvornice v Švici, kakor tudi druge dobre žepne ure, zapestnice, uhane, namizno orodje, krstna in birmška darila ter vso drugo zlatino in srebrnino. Pa tudi porabne predmete kakor: škarije, nože, britve, lasestrižne in brivske stroje, steklorezce, doze za tobak, svalčice in smotke, nažigalce in denarnice kupite dobro in ceno pri tvrdki:
H. SUTTNER, (imetnik Henri Malro), Ljubljana št. 3.

Veležganiarna
Alojz Pungerčič
Škocjan pri Mokronogu
ima v zalogi vsako množino vseh vrst pristnega domačega žganja kakor: slivovka, brinjevec, hruševac in tropinovec.
Na željo se pošlje vzorec. 4148

Automobili na prodaj
1 „Saurer“ tovorni 35 HP 3 — 4 tonski, generalno popravljen, s polnogumijevimi obroči.
1 „Praga“ tovorni 35 — 40 HP, 3 — 4 tonski, v zelo dobrem stanju, z železnimi ali polnogumijevimi obroči.
1 „Adler“ tovorni 30 HP, 1 — 2 tonski, dobro ohranjen, s polnogumijevimi obroči.
1 „Praga“ osebni 35 HP, moderno opremljen, ohranjen kakor nov.
1 „Fiat“ osebni 24 HP, moderno opremljen, v zelo dobrem stanju.
1 „Puch“ osebni VIII tipa, dobro ohranjen. 4138
Jugo-Auto d. t. o. z. Ljubljana, Poljanska cesta 3.

Iščem poletno stanovanje
obstoječe iz ene velike sobe ali dveh in kuhinje v ljubljanski okolici blizu železniške postaje. Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 3968

Več dobrih ključavnič. pomočnikov
sprejme tvrdka **L. Grošelj in M. Kosirnik**, ključavničarstvo, Sp. S. ška. Istotam se sprejemajo dela v avto- nično varjenje. 4040

Stroji
za izdelavo sukna — lodna se **cono prodajo** pri Mariji Gramer, Črnošni- ce pri Semiču. 4001

Sprejme se samostojna šivilja
za fino perilo in ena učenka. **Albina Bogataj**, izdelovalnica perila Židov- ska ul. 1/II. 4039

Lahki bencin
ima trajno po najnižjih cenah na raz- polago družba **Zora**, skladišče Balkan.

„Tribuna“ tovarna dvokoles in otroških vozičkov.
Najcenejša dvokolesa in otroški vozički raznih modelov. Sprejmejo se tudi dvo- kolesa in otroški vozički v polno pre- novo, emažiranje z ognjem in ponikanje. **Ljubljana, Karlovska cesta 4. Zvonarska ulica 1.** 2120

Za daljino prodajo.
„Diana“, francosko žganje. Velika in stalna zaloga po originalnih tovarniških cenah pri tvrdki **Franc Guida** v Ma- riboru. 3215

Krasna vila
ležeča na najlepšem kraju mesta Ljub- ljane, v brezhibnem stanju, električna razsvetljava in plinova napeljava, vo- dovod, centrala kurjava, najmoderneje opremljene kopalne in umivalnice, iz kuhinje vpenjača v jedilno in spalno sobo, velik senčnat vrt z najlepšim te- jem sadjem in krasnim cvetličnim gr- movjem, poseben vrt za zelenjavo, opremljena z razkošnim konforom, se **takoj prod.**
Vprašanja pod „B. B./4031“ na uprav. Slov. Naroda. Samo pismeno. 4031

Najstarejša slovenska pleskarska in ličarska delavnica
IVAN BRICelj, Dunajska c. 13, se priporoča. Izvršitev točna, cene zmerno. 1001

Priložnostni nakup!
Generator na vrtilni tok, 2000 voltov, 220 K. V. A., z jermenico, pre- tkalnico, kompl. 2 transformator- ja 165 in 60 K. V. A., 2000/300 vol- tov, rabljena, pa v dobrem stanju, prvo- vrstni izdelek, se takoj **cono prod.**
I. PLETSCHINGER & KOMP., Technisches Projektierungs- Büro GRAZ, Kasakengasse 2. 3796

Enonadstropna vila
v malem mestu na Gorenjskem, z lepim razgledom na Triglav, 5 minut od kolo- dvora, se radi bolezn prod. V vili je 8 parketiranih in 5 pod-tresnih sob, kopalna soba, pralnica in 3 klet, elek- trična razsvetljava in vodovod. Okoli vile je 1300 m sadnega vrta. — Naslov pove uprava Slov. Naroda. 3853

Šofer
po možnosti Saurer, izkušen ključavni- čar, zanesljiv, se za **takoj išče** za omnibus. Oglasiti se je pri avtomobilni prometni družbi v Jadranski banki, 3999

Izdelovalnica perila
išče pridno, pošteno **učenko**. Zglasi naj se Vodna steza 1, II. nadst. 4055

Landauer
dobro ohranjen in en voz kupee ali brum se po ugodni ceni prod. Vpra- ša se pod „Vozovi“ na An. zav. Drago Beseljak & drug, Ljubljana, Sodna ul. 5. 4008

Avto pnevmatika
v vseh velikostih nudi
Jugo-Avto, dr. z o. z. Ljubljana, Poljanska c. 3.

Knjigovodkinja
zmožna vseh pisarniških del ter stroje- pišja, se išče za takoj za večje indu- strijsko podjetje v Ljubljani. Ponudbe pod „Zanesljiva/4015“ na uprav. Slov. Naroda. 4015

Edino zastopstvo najboljših svetlovne znanih

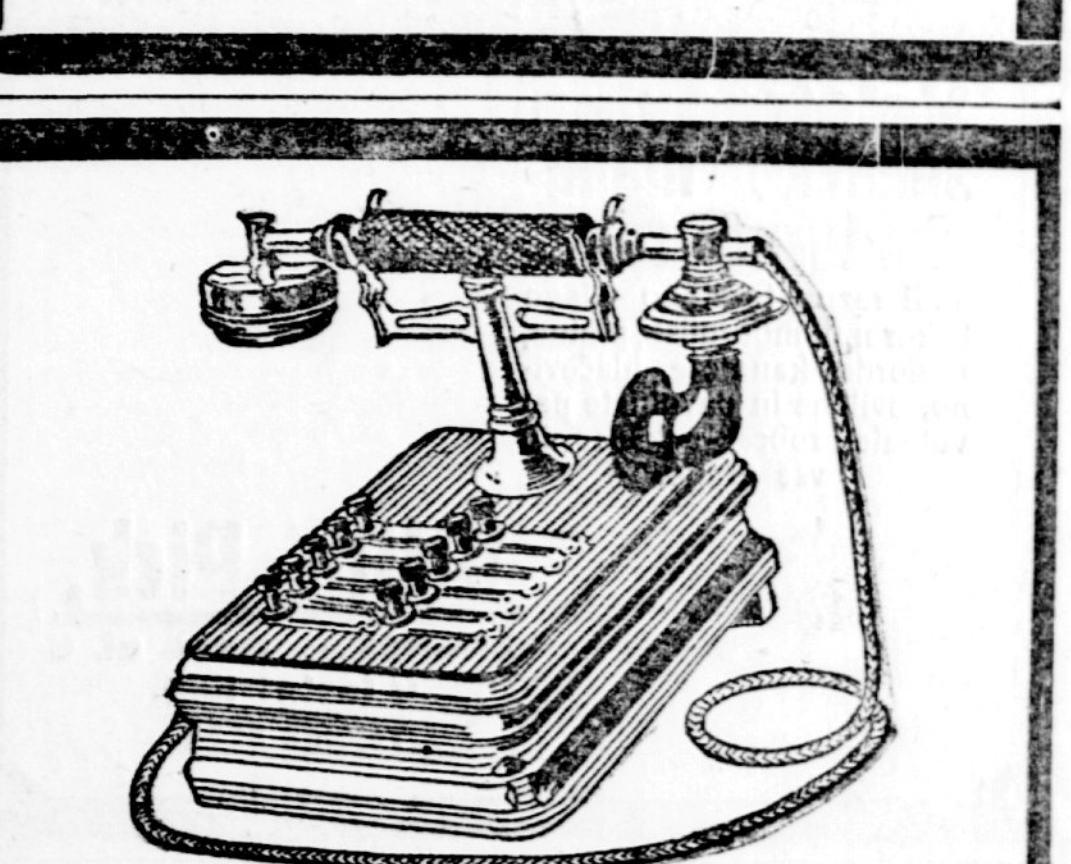
šivalnih strojev
„Mundlos-Original Viktorin“.
Stroji šivajo naprej in nazaj. Na- dalje stroji za krojače in čevljarje. Pouk v vezenju brezplačen. Trg- ovcem znaten popust. — Zakte- tevaite cenik. Cene zmerno. Pred- vojni material. Jamstvo več let.
Tvrdba
Jos. Šelovin - Čuden, trgovina z zlatino in srebrni- no, Ljubljana, Mestni trg 13.

Najboljši škriklj jugoslovanskega proizvoda
„SALONIT“
izdelan iz znanega cementa znamko SALONA od tvrdke SPLIT, dion. društvo za cement portland. — Najboljšo in najcenejšo sredstvo za pokrivanje streh.
Glavna zaloga: OBNOVA gradbena družba z o. z. v Ljubljani.

Inšpektorat za Slovenijo
J. Belušič, Ljubljana, Resljeva cesta 3 II. 4068

V trgovini
O. Bernatović
Mestni trg 5
se dobe še po jako nizki ceni:
moške obleke od 160 Din naprej
raglani od 250 Din naprej
moške hlače od 80 Din naprej
damski plašči od 150 Din naprej
damski kostumi od 180 Din naprej
damske modne obleke od 200 Din naprej
damska krila od 60 Din naprej
in biuze od 30 Din naprej
Spomladne novosti vedno v zalogi.

Vse vrste telefonskih brzojavnih aparatov
in potrebščin za hišo in javno uporabo, kompletne tele- fonske centrale
„Tungsram“, Telefon št. 14-65.

Stroji za obdelovanje lesa. — Turbine. — Transmisije. — Armature in sesalke. — Zvonovi.
Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana.

Jetika!
Specialist za pljučne bolezni
Dr. Pečnik
Ordinacija v torek in petek: 11 — 12 ure
in 2 — 4 ure v Mariboru, Razlagova
ulica 21.
V St. Jurju ob juž. žel. samo v čet-
tek celi dan. 3275

Prvovrstna
PUCH - KOLESA
pnevmatike in vse potrebščine
kupiše najceneje pri tvrdki
IGN. VOK. Specijalna trgovina živalskih
sirov in keles
Ljubljana, Sedna ul. št. 7.

DESTILERIJA D. D.
prva jugoslovanska tvornica
oseno za rum in likerje,
eteričnih olj in etra : :
3867 Poštanski ZAGREB Boškovi-
pretinac 143 čeva ulica 7
Zastopana na „ZAGREBAČKEM ZBORU“
v Industrijski palači mesto broj 79.

Vse stroje
nove in rabljene za obdelavo železa, kovin, lesa in pločevine,
preše, aparate za autogensko varjenje, motorje za silovo olje,
stojice in prevozne bencinske motorje, prevozne motorne krožne
žage, orodje, kovine za ležaje, za tiskarne in vse druge kovine po
tvorniških cenah takoj od tujaknega skladišča odpošilja
„TEHNIKA“ Zagreb, Hatzova ul. 25.
Na zagrebškem velesejmu: Medjunarodni paviljon,
odbo VIII., četlija 507.

Veletrgovina
**seljačke manu-
faktorne robe**
nudi razno tekstilno blago
kakor n.p. modrotisk, platna,
oksforde, kanafase, hlače-
vino, svilene in pavolnate pa-
volnate robe, sukanec in
vse drugo.
Vilim Pick,
ZAGREB, Ouga ul. 6
v lastni hiši.
Telefon 3238.

V spomin na kraljevo poroko
je izdelala tukajšnja tvrdka „Moja“ lepe silhuete našega
kralja in njegove neveste. Vsled nujnosti se niso mogle iz-
gotoviti kakor prvotno nameravano na transparentnem pa-
pirju, v katerem slučaju bi bile le za okraske na oknih,
zato so pa slike sedaj na neprozornem papirju uporabljive pov-
sod. Kakor čujemo, ima tvrdka „Moja“ razne nove ideje in
projekte, s katerimi bo prišla kmalu na dan in bodo to iz-
delki, katerih fabrikacija je v Jugoslaviji še popolnoma
nova. V kolikor smo informirani, se bo nova tvrdka združila
z ljubljansko tvornico kuvert Fran Mulec & drug v Ljub-
ljani, Šelenburgova ulica 3, na katero se naj obrne vsakdo,
kdor želi glede tvrdke „Moja“ in njenih izdelkov kakšne
podrobnejše informacije.

Botri, pozor!
V zalogi imava vsakovrstne obleke za birmen-
ce, kakor tudi vsakovrstne moške obleke, vsa-
kovrstno in- in inozemsko sukno; obleke po
meri izvršujemo v najkrajši dobi.
Ložar & Bizjak,
LJUBLJANA, So. Petra cesta št. 20.
Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Jugoslovanska banka d. d.
Deln. glavn. K 200,000.000 — Centrala v Osijeku. Rezerve K 50,000.000
Menjalnica v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 26.
Rupuje in prodaja devize in valute najkulantnejše. Obrestuje vloge na hranilne knjižice in na tekoči
račun po najvišji obrestni meri.

la Portland cement
dalmatinski proizved na vagone pri št. R. Forempoheri
drug, Bakar.
Telefon 14. Brzojavlj: Forempoher.
Ustanovljeno leta 1886. Ustanovljeno leta 1886.
Mednarodni transporti
Antonio Biancheri & Comp.
Postojna
Centrala: Postojna. Podružnice: Postojna (Poštini predal 17), Villach (Poštini predal 51)
Agenture: Prestranek, Trbiž, Arnoldstein.
— Odprema vsake vrste blaga. —
Specijalna odprema živil, žive in zaklane živine v katerikoli kraj.

Naznanilo.
Podpisani naznanjam, da izvršujem mizarstvo obrt, da imam v zalogi
in potom naročil in točnih načrtov izdelujem stavbeno in pohištveno mizarstvo.
Anton Kregar,
St. Vid nad Ljubljano.

Izvrševanje ksilolitnih tal in asfaltovanja
prevzema in ima vedno v zalogi: korbolinej, katran, lesni
cement, strešne lепенke, ruberoid (anduro), strešni lak, asfalt,
watproof, cersolit l. t. d.
Ljubljanska komercijalna družba,
Ljubljana, Bleiweisova cesta št. 18.
Pri Združenih papirnicah v Vevčah se zasede 15. junija t. l.
mesto pomožne uradnice
Kompetentije, večje popolnoma strojepljaja, slovenske in nemške
stenografije ter po možnosti knjigovodstva, naj dološjeje svoje
3863 ponudbe na Papirnico Vevče p. D. M. v Polju.

Prostovoljna javna dražba
se bo vršila v sredo, dne 7. junija ob 9. dopoldan Pred
Igriščem 1, poleg gostilne Rus. — Predajala se bo: trgovska
oprava, sediški, baloni, nekaj hitne oprave, obleke in
več drugih reči. 4024

Trgovski lokal
na prometni ulici v Ljubljani se proda. Cena K 1,800.000.
Ponudbe na „Redka prilika“, poštno ležeče, glavna pošta,
Ljubljana. 4143

Cie. Gle. Transatlantique
Francoska linija.
Najkrajša in najudobnejša vožnja v Ameriko.
Glavno zastopstvo za Jugoslavijo
Slavenska banka d. d. v Zagrebu.
VOZNE LISTKE in tozadevna poja-
nila za to progo daje
Ivan Kraker, zastopnik
Ljubljana, Kolodvorska ulica 41. 3800

Dobra trgovina
Specijarije, kolonialne in delikatesne stroke v Gradcu, na živahni
cesti, 4 izložbe, lepa oprava se z vso zalogo blaga, 2 kletama in
tikoma dvema takoj vsiljivima dvosobnima stanovanjema proda.
Dopis na A. Zwölz, Graz, Petersgasse 58. 4044

Ugodna prilika!
za investiranje kapitala.
V Belokrajini, občina Podzemelj, se ceno proda
lepo posestvo
obstoječe in nove enonadstropne hiše s ca 7 orati zemlje okoli nje ter
nasajene deloma s sadnim drevjem, novim podom, 3 obdelane njive in
tri stajnike. — Hiša se nahaja 300 m od Kupe in triletni ure od žel.
postaje Gradec. — Vsi se polze pri J. Malošiču ml., trgovcu v
Metliki. 4050

KOLESA
avtomobili, deli in oprema,
pnevmatika
najceneje na drobno
na debelo
J. GOREC
Ljubljana, Gospodarska c. 14.
Garafa. Dolavnica.

Svileni klobuki
čepice in slamniki
najnoviših oblik v veliki izbiri po znani nizki ceni.
Modni salon Stuchly - Maške
Židovska ulica št. 3.
Saračmajno so vsakovrstna popravila. — Zlati klobuki vedno v zalogi

Na Gospodarski cesti št. 4 poleg kavarne Europe je
fotografični atelje „Iirija“
ki izdeluje slike najfineje in najceneje, na kar se opozarjajo p. n.
botrice in botriki. 4100

Med 40 raznimi sistemi pisalnih strojev, ki so jih uporab-
ljali v svojih nekdanjih trgovskih šolah Legat v Mariboru
in dr. Fink v Gradcu se je izkazal kot najboljši in najpri-
kladnejši sistem
pisalni stroj „Continental“.
ANT. RUD. LEGAT,
Maribor, Slovenska ul. 7. Telefon 100 in 97.
Prva specijalna trgovina s pisalnimi stroji in pisarniški-
mi potrebščinami. —
Samoprodaja pisalnega stroja „CONTINENTAL“ za vso
Slovenijo. — Lastna delavnica za popravila pisalnih stro-
jev vseh sistemov. —

Pony
z glgom ali tudi brez ujeja se pro-
da, event. se zamenja za večjega ko-
nja. Istotam se proda povsem udoma-
čena arna. Ogleda se: Rožna dolina
št. 96. 3971
Strojepiska
in stenografija se sprejme v od-
vešniško pisarno, ev. hrana in stanova-
nje. Pismene ponudbe pod „Stajers-
sko 3886“ na upravo Slov. Nar. 3876
Dražba kinoaparata
Dne 9. junija 1922 ob 11. dopoldan se bo vršila v
Kočevju hotel „Trst“ javna sedna dražba kinoaparata
in vseh prtiliklin za obratovanje kinopodjetja.
Pojasnila daje dr. Josip Lavrenčič, odvetnik v Ljubljani,
Dalmatinova ulica št. 5. 4080

R.WOLF
Deln. družba. Magdeburg - Buckau
Glavni zastopnik za Nemško Avstrijo in Jugoslavijo:
Inž. A. Zorn, Wien III/3, Am Heumarkt 21
Stabilne in prevozne
lokomobile
za pregreto in nasično paro
od 10 do 800 h. s. moči

Mlatilne garniture za pregreto in nasično paro
Mlatilne garniture z motornim obratom
Cestne lokomotive za pregreto paro
Parni plugi za pregreto paro in
orodja za obdelovanje zemlje
Zastopnik za Slovenijo: Inž. R. Roesser,
Ljubljana, Resljeva cesta 12.